

GYÜMÖLCSKERTÉSZ.

A KÖZSÉGI FAISKOLÁK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden hónap 10.-én és 25.-én.

KIADJA A MAGYAR KIR. FÖLDMÍVELÉSÜGYI MINISTER.

Szerkeszti: rudinai MOLNÁR ISTVÁN,

ministeri tanácsos, orsz. gyümölcsészeti és fatenyésztési ministeri biztos.

Előfizetési ára egész évre úgy községeknek, mint magánosoknak két korona, mely a lapkiadóhivatalának: Schmidl Sándor könyvnyomdájának, Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 3., egyszerre küldendő be. Szerkesztőség: Budapest, I. ker. Ménesi-út 45.

A m. kir. Belügyministerium 1891. évi 33,881. számú rendelete szerint e közlönyre minden község előfizetni tartozik. — A m. kir. Vallás- és közoktatásügyi Ministerium 20,899/1891. szám alatt az összes felekezeti hatóságoknak ajánlotta.

Tartalom: *Hivatalos rész:* Gyümölcsészeti tanfolyamok lelkészeknek és tanítóknak. — *Nem-hivatalos rész:* Bolgár kertészet magyarokkal. — A gyümölcsfák metszése. (Képekkel) — Amerikai köszméte lisztharmat Szentendrén. — Amerikai faiskolák. — Gyümölcsészeti szakosztályunk februári gyűlése. — *Közhasznú kérdések és feleletek.* — *Vegyes közlemények.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hírdetések.* — *Betöltendő állások és ajánlközesek.*

HIVATALOS RÉSZ.

35767.
1910. szám.

I.

Pályázati hirdetés

a Budapesten és Kolozsvárott tartandó gyümölcsészeti tanfolyamra.

Budapesten (a m. kir. Kertészeti Tanintézetben) folyó évi április 11-től—16-ig, Kolozsvárott (a m. kir. Gazdasági Akadémiánál) folyó évi április 18-tól—23-ig gyümölcsészeti tanfolyam fog tartatni.

Célja ezen tanfolyamoknak:

a) hogy a fiatalabb lelkészekben a gyümölcsstenyésztés iránti érdeklődés felkeltessék és nekik alkalom adassék arra, hogy a gyümölcsstenyésztésben némi kiképzést nyerjenek.

b) hogy a fatenyésztésnek, a fanemesítésnek és a gyümölcs értékesítésének feltételeit, módját és természetes követelményeit megismerve és megkedvelve, e hasznos és nemesítő foglalkozásnak az életben művelői, tanítómesterei és buzgó terjesztői legyenek.

A két tanfolyam mindegyikére külön-külön csak 12 lelkész fog az állam költségére felvétetni és ezek egyenként 32 kor. utazási átalányt és napi 5 kor. ellátási díjat kapnak.

Felhívatnak azok a lelkészek, akik ezen tanfolyamokon résztvenni óhajtanak, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott kérvényeiket, — ha Budapestre folyamodnak, f. évi március hónap 20-ig,

ha pedig Kolozsvárra, március hónap 31-ig bezárolag közvetlenül hozzám terjesszék fel.

Ezen határidőn túl beérkező kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

A kérvényben a folyamodó lakhelye (vármegye, község), életkora, nyelvismerete, valamint az is felemlítendő, hogy a vidék melyen lakik, kedvező-e gyümölcsstermesztésre.

Az a lelkész, aki már ily tanfolyamon részt vett, nem pályázhatik. Segédlelkészek sem vétetnek fel.

Az állami ellátási díj mellett felveendő lelkészeken kívül fel fog még vétetni a két tanfolyam mindegyikére 3—4 földbirtokos vagy gazdatiszt is, akik azonban állami ellátásban nem részesülnek.

Ez utóbbiak kérvényeiket folyó évi március hónap 20-ig terjesszék be közvetlenül hozzám. Budapest, 1910. február hónap 14.

M. Kir. földművelésügyi minister.

35767.
1910. szám.

II.

Pályázati hirdetés

a Keszthelyen, Tordán és Lőcsén tartandó gyümölcsészeti tanfolyamokra.

1. Keszthelyen (a m. kir. Gazdasági Akadémiánál) április 11-től—20-ig.

2. Tordán (az állami Kertmunkás Iskolánál) április 15-től—24-ig.

3. Lőcsén (az állami Kertmunkás Iskolánál) május 2-től—11-ig gyümölcsészeti tanfolyam fog tartatni.

Célja ezen tanfolyamoknak:

a) hogy a fiatalabb és a fatenyésztés iránt érdeklődő tanítók a faiskola kezelésben és gyümölcstermesztésben úgy elméletileg, mint gyakorlatilag kiképzést nyerjenek,

b) hogy a tanfolyamot sikerrel végzett tanítók a fatenyésztést és gyümölcstermesztést iskoláikban sikerrel taníthassák és

c) hogy működésük helyén a gyümölcstermesztéssel foglalkozó gazdáknak a gyümölcsfák nemesítésében, kezelésében és gondozásában, valamint a gyümölcs értékesítését illetően, kellő útmutatást adhassanak.

Minden egyes tanfolyamra csak 16 tanító fog az állam költségére felvétetni és ezek egyenként 30 korona utazási átalányt és napi 4 kor. ellátási díjat kapnak.

Oly tanító, aki ily tanfolyamon már részt vett, vagy aki faiskolájáért földhitelintézeti pályadíjat nyert, nem pályázhatik. A felvételnél azok részesülnek előnyben, akik gazdasági ismétlő-iskolát vezetnek, továbbá azok, akik oly járásból valók, amelyből ily tanfolyamon még egy tanító sem volt.

Felhívatnak azon gazdasági ismétlő-iskolai tanítók és faiskolát kezelő néptanítók, akik ezen tanfolyamokon részt venni óhajtanak, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott kérvényeiket, ha Keszthelyre folyamodnak, folyó évi március 20-ig, ha Tordára folyamodnak, folyó évi március 25-ig, ha pedig Lőcsére folyamodnak, folyó évi április 20-ig bezárólag, közvetlenül hozzám terjesszék fel.

Ezen határidőn túl beérkező kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

A kérvényben a folyamodó lakóhelye (vármegye és község), életkora, nyelvismerete és faiskolában töltött eddigi működése, valamint a kezelésére bízott faiskola terjedelme is megjelölendő és ez adatok valósága közvetlen iskolai hatósága által is igazolandó.

Az állami ellátási díj mellett felveendő tanítókon kívül mindegyik tanfolyamra fel fog még vétetni 3—4 földbirtokos, gazdatiszt, avagy kerttulajdonos is, akik azonban állami ellátásban nem részesülnek. Ez utóbbiak kérvényeiket folyó évi március 20-ig ugyancsak hozzám terjesszék be.

A tanfolyamot állami költségen végzett hallgatók az országos gyümölcsészeti és fate-

nyésztési ministeri biztos vagy helyettese jelenlétében elméleti és gyakorlati vizsgát tesznek és ennek eredményéről bizonyítványt nyernek.

Budapest, 1910. évi február hónap 14.

M. kir. földművelésügyi minister.

NEM-HIVATALOS RÉSZ.

Bolgár kertészet magyarokkal.

A Balatoni Szövetség, melynek célja és hivatása a Balatonvidék társadalmi és gazdasági életének fölvirágoztatása, a földművelésügyi minister úr megfelelő erkölcsi és anyagi támogatásával, Siófok közvetlen közelében, de már a somogyvármegyei Kilita község határában, 30 katasztrális hold területen az elmúlt esztendőben zöldség és főzelék termesztő telepet alkotott. A nagy érdeklődés mellett üzembe hozott termesztő telepnek kettős a célja. Hogy az okszerű zöldségkertészkedést a szegénysorsú, szorgalmas magyar földművelő családok körében meghonosítsa és hogy a zöldségfélék nagy arányban való termesztésével emelje a Balaton fürdőéletének mozgékonyságát és megkönnyítse, olcsóbbá tegye a Balatonvidék élelmezését.

A telep 12 magyar családnak ad a tanulásra alkalmat, elfoglaltságot és tisztességes megélhetést. A 30 kat. hold terület beosztása ez: Van egy holdas állami kísérleti terület; 5 kat. holdat a vezető bolgár kertész kap azért, hogy ennek fejében a tizenkét magyar családot oktassa, tanítsa a maga tudományára; és a 12 magyar család kap egyenként 2—2 holdat.

Ezek szerint minden család önállóan dolgozik. Kiki a saját területén. Bolgár módszer szerint természetesen salátát, hagymát, retket, paprikát, sárga-répát, petrezselymet, cékla-répát, zöldbabot, cukorborsót, asztali kukoricát, cukor dinnyét, görög dinnyét, főzelék tököt, uborkát, kelkáposztát, korai és téli káposztát, vörös káposztát, burgonyát és még sok mindenfélét. A fősúlyt természetesen azoknak a dolgoknak a termesztésére kell fordítani, mire a fürdővendégeknek és vendéglősöknek szükségük van a fürdőidényben.

A magyarok az első esztendőben igen nagy kedvezéseket kaptak. A tavasz ugyanis már igen előrehaladt, mikor a telepen a munkálkodás megindulhatott és csak igen nagy fáradozás árán sikerült alkalmas munkás családokat a zöldségkertészkedés ügyének megnyerni, még a kilátásba helyezett kedvezések mellett is.

A magyaroknak a kezdő évben csak a munkaerejüket kellett a vállalkozásba adni. Tehát ingyen kapták a földet, a szükséges magvakat, a palántákat, az öntözéshez szükséges vizet és a szakértő vezetést. A második, a folyó évben már fizetniük kell a földért és pedig annyit, holdanként 50 koronát, mint amennyit a Balatoni Szövetség fizet a föld tulajdonosának, a veszprémi káptalannak. Három éven át kapják ingyen a magyarok a szükséges magvakat, palántákat és az egész bérleti idő, tizenkét éven át kapják a szakértő vezetést és az öntöző vizet ingyenesen.

A kilátásba helyezett, sőt szerződéses alapon biztosítani kívánt nagy kedvezések mellett is, a legnagyobb erőfeszítésébe került a szövetségnek, hogy alkalmas munkás családokat ez ügynek megnyerjen. Még az is biztosítva lett, hogy akinek előlegre van szüksége, azt is kap a Balatoni Szövetségtől kamatmentesen; mit majd akkor visszafizethetnek, ha a terményeket értékesíteni fogják.

Igy is nehezen ment a dolog! Akiket csábított is a sokféle kedvezés, a többi erővel igyekezett lebeszélni a szörnyű vállalkozásról. — Miből akartok a télen kenyeret sütni, ha nem mentek aratni? . . . Mert hogy a bolgárfajta kertészkedésből szerzett pénzen nemcsak kenyeret, de kalácsot is lehet sütni, azt, egyelőre, a dunántúli magyarral vajmi nehéz elhítenni.

Végre mégis egy pár vállalkozóbb szellemű megpróbálkozott, hogy az új dologba belevágjon. És lassanként mind a tizenkét darab földnek akadt gazdája.

De ekkor már május elején voltunk. A melegágyak készítése április első felében vette kezdetét. A szántással csak a hónap végére lettünk készek. Vagyis, minden munka elkészt!

A munkás családok élénk érdeklődéssel, de nem sok bizodalommal fogtak hozzá a dologhoz. A bizalmat ébren tartani nem kis munkát adott. Az első termés, a hónapos retek értékesítése nem jól sikerült. Tévedésből csupa hónapos retket és egyszerre vetettek. E miatt aztán az értékesítés rosszul sült el.

Amint azután jöttek később a kisebb-nagyobb bevételek, aszerint fokozódott a magyarok kedve és tért meg az önbizalom. Arról az első évben le kellett mondani, hogy közösen értékesítsék a terményeiket. Szabad teret kellett engedni az ügyességnek, az élelmességnek, mert nem is lettek volna magyar emberek, ha egymásban biznak és mert — természetesen, — mindegyik abban a

hiszemben volt, hogy az övé többet ér, mint a másiké. A közös értékesítés szelleme azonban mégis meg volt, amennyiben a legfőbb forgalmi piacon, Siófokon három nagy asztalon, együtt értékesítették terményeiket mindazok, akik otthon maradtak, mert a többiek kettésével szövetkezve, járták terményeikkel a Balaton főbb fürdőhelyeit. Mindegyik tartozott magával vinni és árúsításnál felmutatni a telepen kapott nyomtatott árjegyzéket, melyen az árak a budapesti központi vásárcsarnok mindenkor hivatalos nagybani árai szerint voltak megszabva a Balatoni Szövetség részéről.

Tekintettel arra, hogy az elmúlt évben ott is szépen termett a zöldségféle, ahol semmiféle különleges berendezkedés nincs és hogy a magyaroknak meg kellett küzdeniök a Siófok mellett dolgozó és a siófoki piacon búsás keresetre szertevő, 8 kat. holdat munkáló bolgárországi bolgárokkal, a magyarok eredményei elég szépeknek mondhatók. Mikor a telep terményeit nagyobb arányban hozták a piacra, az árak egyszerre rendkívüli módon süllyedtek és a magyarok a bolgárokat teljesen háttérbe szorították; úgy, hogy a bolgárok hallomás szerint Siófokra többé visszajönni nem is akarnak.

A sikerek azután növelték a magyarok kedvét és bizalmát és az őszi értékesítés már elég vígan ment, dacára annak, hogy rendkívüli paprika terméssel és éretlen káposzta értékesítésével kellett megbírkózni.

A munkába állott 12 család (egy kivételével, ahol a családfő komolyan megbetegedett) végig hűen kitartott, a beteg munkás helyébe pedig más lépett, átvállalva a javakat és terheket. A két leggyöngébb eredményű család kiválik a telepből, a többi tíz azonban folytatni kívánja a múlt évben megkezdett munkát. Szóval a magvetés sikerült és a folytatása előreláthatólag szerencsés kimenetelű lesz.

A mintatelep iránt úgy a gazdák, valamint a fürdővendégek körében rendkívül meleg érdeklődés mutatkozott. Oly bámulatos olcsóságot sikerült az első esztendőben teremteni, aminő a Balatonnál sohasem volt még és amilyen, hogy legyen, senki el nem hitte volna.

A termesztő telep valóságos áldásává válik a Balatonvidéknek, főként, ha az itt kiképzett munkások apró telephelyeken, mint teljesen önálló, vagy szerződött zöldségkertészek működnek tovább a Balaton különböző fürdőhelyein.

Az eszme, hogy a magyar embereket a zöldség-kertészkedésnek megnyerjük, kitünő. De csakis olyan eszközökkel lehet a meghonosítást keresztül vinni, ha a megfelelő erkölcsi és anyagi támaszték nem hiányzik. Tiszta dolog, hogy azt is olyan iskola számba kell venni, mintha egyéb gazdasági kérdés megoldásáról volna szó. És aszerint szükséges, hogy a fejlődés útjait és módjait megkeressük.

Az eredményt a késői és sekély szántás, az idő után való vetés, az emberek gyakorlatlan volta, úgy a vetésben, művelésben, árúsításban, valamint az a körülmény is, hogy a 30 kat. holdnak több mint negyed része (8 kat. hold) hirtos, nádas gyeptörés volt, hogy továbbá föl kellett venni a versenyt a bolgárokkal és öntözés nélkül is termett a zöldségféle, mindenesetre hátrányosan befolyásolta.

Mindezeket figyelembe kell vennünk, amikor az eredményeket taglaljuk. És az eredmény a 30 kat. holdról megközelíti a tizenegyezer koronát. Átlagos tiszta bevétel volt két-két kat. hold után úgy 700 korona körül. De a három legjobb munkás eredménye eléri, sőt meg is haladja az ezer korona bevételt.

Úgy, első tekintetre is tehát, elég jók az eredmények. A tavalyi nehézményeket tekintve azonban, biztos kilátások vannak, hogy a folyó évi eredmények erősen meg fogják a múlt éveket javítani. Ez az év már nem a próbálkozásé, hanem a jól kihasznált időé lesz. A további sikerekről majd beszámolunk!

Balatonfüred.

Cséplő Ernő.

A gyümölcsfák metszése.

(7. és 8. sz. ábrákkal.)

Közeledik — sőt már itt is van: a gyümölcsfák metszésének ideje.

Szereljük fel magunkat éles késsel, ollóval, fűrészszel, kenőccsel és ha szükséges létrával és menjünk ki gyümölcsfáinkhoz.

Mielőtt a metszéshez fogunk; szemléljük jól meg a fát. Tanulmányozzuk a korona alakját, fejlettségét, szabályosságát. Figyeljük meg az éves vesszők erősségét; de különösen a múlt évi metszés eredményét. Csak ezen megfigyelések, vagy inkább előtanulmányok után fogjunk munkához.

Aki a metszés elméletével és módjaival valamennyire tisztában van, a fa alapos meg szemlélése után tudni fogja, miként kezdje és folytassa a metszést, hogy annak a kívánt sikere

meg legyen. Amde a kezdő, aki nincs tisztában a metszés céljával és ennek a munkának végrehajtásában is kevés a jártassága, az igen sok hibát fog elkövetni, mert metszeni könnyű, de jól metszeni igen nehéz.

Annyi kontár a kertészet terén talán sehol sem található, mint épen a tavaszi metszés idején, amikor a sok ollócsettenés közül igen kis százalék az, amely egyúttal jó és helyes metszést is eszközölt.

Ez okból nem lesz talán felesleges, hogy ha a kezdő kertészek és kertészkedőknek a metszésről értekezem. Korántsem ringatom magam ama hitben, hogy aki még fát soha sem metszett, az ezen leírás után jó metsző lesz, de ha egyebet nem is sikerül elérnem: a kezdő kertészkedő érdeklődni fog és megtanulja a legszükségesebb elméletet, amit azután később a gyakorlat majd ki fog egészíteni.

De kezdjük a dolgot elől! . . .

A kertgazda meghozatja, megkapja a gyümölcsfát. Elülteti annak rendje-módja szerint és hozzá fog a metszéshez. Azaz, csak tipródik az elültetett fa körül, de nem tudja hogyan is fogjon a metszéshez.

Feltéve, hogy az elültetett fa a faiskolában, ahonnan kikerült, jól volt nevelve, akkor 5—6 vesszővel bír. Ez az 5—6 vessző alkotja a korona alapját. Ezért ezeknek a vesszőknek visszametszésére nagy gondot kell fordítanunk. Mert ha az alap el van rontva, a hibát később nehezen, vagy egyáltalában nem tudjuk helyrehozni.

Előrebocsájtom, hogy a korona metszése az alacsony-, közép magas- és magastörzsű-, sőt a törpe alanyra oltott gúlaalakú fáknál is ugyanazon szabályok szerint történik.

Tegyük fel, hogy a visszametszendő fának egy felfelé irányuló vezér és 4 oldalvesszője van. Ez esetben a vezérvesszőt (alma-, körte-, szilva-, cseresznye és meggy fáknál) 5—8, az oldal vesszőket pedig 3—6 fejlett rügy felett metszük vissza. Szabály, hogy az erősebb vesszőket hosszabra, a gyengébbeket rövidebbre kell metszeni.

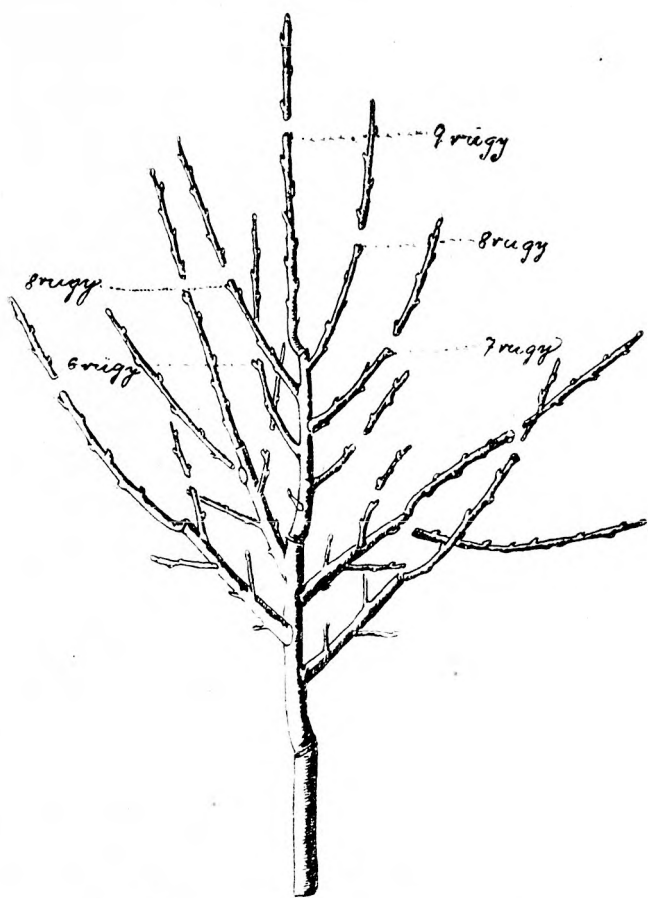
A meghagyandó végrügy kiválasztásánál arra ügyeljünk, hogy az a vesszőhöz lapuló legyen, Ezenkívül a vezérvesszőn a múlt évi visszametszés oldalán, az oldalvesszőkön pedig, ha azok felfelé irányulók, kifelé álljon. Kivételt csak akkor teszünk, hogyha a vessző csaknem vízszintes vagy vízszintes irányú. Ilyenkor a vessző felső részén kell a végrügyet kiválasztani.

Viszont, ha az oldalvessző jobbra vagy balra görbülő, ez esetben meg azon oldalon kell a végrügyet meghagyni, ahonnan a végrügyből kifakadó hajtás a görbületet kiegyenlítheti.

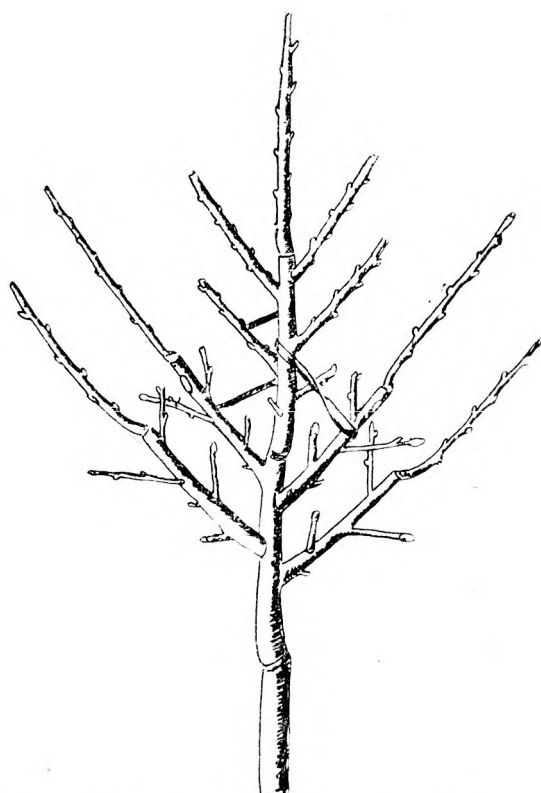
Tanácsosabb azonban az ily rendetlen növesű vesszőket egy-egy irányító pálcához kötve, a kívánt irányba hozni; az erősen felfelénövő vesszőket 45—50 fokra kipeckelni. Ez az eljárás a rendetlenül vagy nagyon felfelé növfajtáknál mindig szükséges. Ha a vesszők a kellő irányba vannak helyezve, azután a fentebbiek szerint, a

kiválasztott rügyek felett, hanem ezektől 6—8 cm.-re eszközöljük. De a vessző ezen részéről a rügyeket le kell metszeni. Ez lesz a biztosító csap, amelyhez a végrügyből kifakadó vezérhajtást hozzákötjük és így a letörés ellen biztosítjuk. A biztosító csapokat június végén, amikor a hajtások már megerősödnek, éles késsel, töben el kell távolítanunk.

Május második felében gondosan átnézzük fáinkat, hogy a hajtások egyenletes növést elősegítsük és az esetleges kártevő rovarokat vagy

7. ábra. 2 éves korona tavasszal.

8. ábra. 2 éves korona a visszametszés után.

kívánt hosszúságra, megfelelően álló rügy felett vissza metszhetők.

A metszés, a kiválasztott rügyek felett, éles ollóval, úgy történjék, hogy a rügy háta-megett rézsútos metszési lap maradjon, melynek felső része 2—3 mm.-rel feljebb álljon a rügy-nél; alsó része pedig a rügy aljával legyen egy vonalban. A rügy felett csapot hagyni, vagy hosszú rézsútos sebet vágni egyaránt nagy hiba.

Törpe alanyra oltott gúlaalaku (piramis) fánál, vagy bármely fánál is, ha nagy súlyt helyezünk a korona szép alakjára és az ágak helyes irányára, a metszést nem közvetlenül a

hernyókat elpusztítsuk. Ha azt látjuk, hogy egyik-másik hajtás, a többiek rovására, túl erősen fejlődik, akkor az ily erős hajtások gyenge hegyét körömmel lecsípjük. Ez által növekedésükben visszamaradnak, a gyengébbek pedig tovább fejlődve, az erőseket utól érik. Ezen munka által azonban csak úgy fogunk célt érni, ha akkor végezzük, amikor a hajtások a legerősebb növekedésben vannak.

Ha 1—2 vezérhajtás túlerős fejlődést mutat, azok gyengítését kitámasztás vagy lekötés által érhetjük el. Ez esetben a múlt évi vesszőt, melyen az igen erős vezérhajtás van, annyira kitá-

masztjuk, vagy egy irányító pálcához úgy kötjük ki, hogy iránya csaknem vízszintes legyen. Ugyanekkor a lefelé vagy nagyon oldalt növényvezérhajtásokat pedig felkötjük. Ezen irányítás által a vezérhajtások egyenletes növést igen jól szabályozhatjuk. Mert, tapasztalás szerint, — amennyiben a tápnedvek áramlása felfelé a leg-erősebb, — a felfelé irányuló hajtások mindig erősebben fejlődnek, mint az elálló és a lefelé hajlók.

Amikor ezen irányítást végezzük, akkor, — sőt már előbb is, — ki kell a vezérhajtásokat az esetleg meghagyott biztosítócsapokhoz kötnünk, amely alkalommal az esetleg letört, vagy más okból elpusztult vezérhajtás helyett, egy alatta levő alkalmasat kell kiválasztani és kikötni.

Ha ezután a fiatal fák koronahajtásait a kártevő rovarok pusztításaitól és kivált a levéltetvektől és a penészgomba betegségektől thantaton és rézgálicoldattal való permetezés által megvédjük, továbbá gyökereiket nyáron át néhány alapos öntözésben részesítjük, a fák fejlődése ellen nem igen lesz panaszunk. Július elején a biztosítócsapokat el kell távolítanunk, hogy a sebek őszig beheggedjenek.

(Folyt. köv.)

Baja.

Németh József.

Amerikai köszméte lizstharman Szent-Endrén.

Szinte hihetetlen dolognak látszik, hogy a rendszeren csak házi kertjeinkben előforduló és jelentéktelen szerepet játszó köszméte vagy egres gyümölcse világkereskedelmi cikket képezhessen. Pedig hát ez tényleg így van, mert a fővárosunk közeli szomszédságában fekvő Szent-Endre városban a filokszera pusztítása óta mind nagyobb terjedelmet öltött köszmététermesztés 150—170 ezer kor. összegű évi jövedelmet hozott a vele foglalkozóknak.

Ezen város határában ugyanis vannak olyan kisebb—nagyobb parcellák, amelyek részint kedvezőtlen fekvésük, részint talaj viszonyaiknál fogva más kultúrára egyáltalán nem használhatók és ezeket a leginkább idegenből ideszakadt tót és cigány lakosok, — legtöbbször a telekkönyvi tulajdonosok hozzájárulása nélkül — köszmétével ültettek be, amelyet aztán rendszeres szőlősor és tőke távolságban munkálnak meg.

A városnak 8 és fél ezer kat. holdnyi határából apránként körülbelül 1200 holdnyi területet alakítottak át köszmétéssé, amelynek 180—220

vasútikocsi rakományt képező termését részint zöld, éretlen állapotban 30—35 kg.-os zsákokban konzervekké való feldolgozás céljából, részint pedig éretten 80—100 kg.-os hordókban lekvárrá (yam) való kifőzés céljából szállítanak el svéd, norvég, dán, német és angolországi vevők. Az érés ideje rendszeren 3 hónapig tart és a gyümölcs ára 100 kg.-ként 7—25 korona között váltakozik.

Elképzelhető tehát az a csapás, amelyet az amerikai köszméte lizstharman (Sphaerotheca mors uvae) a múlt évben az ültetvényeken való rohamos fellépése okozott.

A szállítási idő közepe táján ugyanis egy pár szállitmány átvételét — az árú beteg voltára való hivatkozással — a vevők megtagadták és akkor a város polgármestere az ügy megvizsgálása céljából a földmivelésügyi ministériumhoz fordult, ahonnan dr. Schilberszky Károly kertészeti tanint. tanár küldetett ki a helyszínére.

Miután a határ több részén megállapították a rendkívül veszedelmes betegség jelenléte, a minster elrendelte az az ellen való védekezésnek államköltségen való keresztülvitelét és ennek foganatosításával dr. Kern Herman, a magyaróvári növénykórtani állomás adjunktusát bizta meg.

Szükségtelennek tartom, hogy itt a betegség leírásával foglalkozzam, mert hiszen e lap hasábjain több cikk is látott e tárgyról Schilberszky tanár szakavatott tollából a múlt évben napvilágot és ennél fogva csupán csak a védekezési munkálatok ismertetésére fogok kiterjeszkedni. Ez pedig bizony sok nehézségbe ütközött, mert a minden alkalmat felhasználó izgatók aknamunkája következtében a lakosság félrevezettetvén, nemcsak, hogy munkásokat nem lehetett a lakosság köréből kapni, hanem az irtási munkálatoknál akárhányszor csendőri karhatalmat is igénybe kellett venni, mert a telektulajdonosok a kormány jóakaratu intézkedését nem értvén meg, ellenszegültek a kiküldöttnek.

Ezen végre is úgy segítettünk, hogy Tiszaabádszalókról szerződtettünk 75 napszámot a munka elvégzésére, akik mellett állandóan egy 2—3 emberből álló csendőrőrszolgálat segédkezett, hogy őket a nem egyszer veszedelmesnek ígérkező inzultusoktól megvédje. Később azután a hangulat csillapultával a városbeliek közül is sikerült munkásokat kapni, akikkel együtt a napi létszám 100-ra emelkedvén, 5 hét alatt sikerült a szentendrei és a szomszédos pomázi határon az irtási munkálatot befejezni.

A védekezés eleinte rézgáliccal való permetezés útján kíséreltetett meg, de a hidegebb idő beálltával a betegség spóráit védő peritheciumok annyira megvastagodtak, hogy ezen eljárás nem volt többé célravezető. Ekkor aztán a nagymértékben megtámadott bokroknak teljes kiirtására, a kevésbé megtámadottaknál pedig csupán csak a beteg részek levágására fordított az egész munkaerő.

A kiirtott bokrokat és levágott részeket aztán Kern adjunktus a leggondosabban összeszedtén, elégettette; a beteg bokrok alját és a kiirtottak helyét egy ásonyomnyira felásatta, illetve azon helyeken a talajt ily módon megforgattatta, hogy a netalán elhullott spórák ez által mélyre kerülve, tavaszkor tovább ne fejlődhesenek. Azonfelül pedig a beteg bokrok alja és a kiirtottak helye oltott mészszel erősen beöntetett, hogy a fertőtlenítés teljes legyen. Elképzelhetjük, hogy e munka végzése a már fentebb említettek kivül, mennyi nehézséggel volt egybekötve, ha tekintetbe vesszük azon körülményt, hogy az egyes parcellák a nagy határnak különböző részein elszórva, sokszor majdnem megközelíthetetlen helyeken fekszenek és ezenfelül még az idő zordsága is akadályozta a munka pontos keresztülvitelét.

Összesen 580 tulajdonos parcelláin konstataztattott a betegség jelenléte, amelyekből tisztán csak a megtámadott bokrok által elfoglalt területet véve számításba, — a tulajdonképeni fertőzött terület 120 kat. holdat tesz ki, amelyről összesen 330 köszméte bokor irtatott ki tövéből és 25.000 bokrot kellett a megtámadott részekről alaposan megtisztogatni.

Aránylag nagy terhet rótt ez az eljárás az államra, aminek azonban rendkívül nagy közgazdasági jelentősége van nálunk, mert az utóbbi időben már az ország más vidékein is kezdett a köszméte kultúra terjedni, amióta a fentebb felsorolt köszméte fogyasztó államok ültetvényei ugyancsak ezen betegség által legnagyobb részben kipusztítottak.

Az eljárás eredménye azonban csak úgy lesz teljes és biztos, ha a mostani fáradságos munka befejezéseként a tavasszal, március hónapban és később májusban és júliusban a köszmétebokrok bordói oldattal a legnagyobb körültekintéssel meg fognak permeteztetni.

Meg kell még jegyeznem, miszerint a fertőzött területeken 3 évig nem szabad újra köszmétét ültetni és hogy a kárt szenvedett lakosok

addig is némi kárpótlásban részesüljenek, megfelelő mennyiségű gyümölcsoltvány fog részükre gróf Serényi miniszter által a folyó év tavaszán az állami faiskolákból teljesen ingyen kiutaltatni.

Kúthy Béla.

Amerikai faiskolák.

A faiskola az európai kertészeteknek, — a nagyobb kereskedelmi faiskoláktól eltekintve — rendszerint csak mellékes ágát képezi. Itt Kansasban a gyümölcs- és díszfák, valamint a bokrok termesztésével kizárólag a „Nursery“-k foglalkoznak. A termesztők innen szerzik be a szükségleteiket és a minőséggel teljesen meg vannak elégedve; mennyiség is elegendő áll rendelkezésükre.

Eme kizárólagosan és nagyban termesztő faiskolákról néhány vonás:*)

A talaj a gyümölcsösnél mindig első minőségű. A fák a gazdasági forgóban szerepelnek. A talaj előkészítését és a betelepítést gépek segítségével végzik. Géppel forgatnak; gép a rőtörő és a talaj egyengetője is.

A faiskola kerítése két-három párhuzamos sodrony, csupán, a nagyobb vadak betévedése ellen. Nyúlkártól nem tartanak, mert a rövid enyhe télen, más, jobb táplálékot talál itt a nyúl.

Valami pontos beosztás nincs; a táblák egyenlő nagyságára nem törekednek. Ha a tábla egyik dülőtől a másikig 5—10 holdnál nem nagyobb: felosztás nélkül marad. Utak készítésével nem bajlódnak.

Sortávolság a gyümölcs és díszfáknál, valamint a cserjéknél 1 méter, a dugványoknál és a magcsemetéknél 50 cm. Ültetést, kapálást, kiszédést fogatok végzik.

A növénytavolságot a sorok között szemérmék állapítja meg; beszemzendő alanyokat és az oltványokat 20—25 cm. re rakják egymás mellé.

Alakfa és magastörzs neveléssel nem foglalkoznak; a bokor alakot kedvelik 25—30 cm. törzsön.

Nevelési rendszereket nem ismernek; oltványok előállításánál is a kevés munka és egyszerű eljárás az irányadó elv. Az alma és körte oltvány télen készül kézben (gyökérbe) oltás által, — a csontmagvak alvó szemzés útján.

Az elültetett oltványok és a szemzések az első évben alig adnak munkát; a talaj tisztántartása csak a teendő és a szemzéseknél a csapmetszés ollóval. A következő esztendőben az erősség és fajtulajdonság szerint az oltványok 50—70 cm. magasságban visszametszetnek. Később május, június hónapban a visszametszett oltványokról 25—30 cm. magasságig minden hajtást és levelet eltávolítanak, miáltal a felső 4—6 hajtás megerősödik és így még ezen az őszen, két éves korában eladóvá fejlődik az oltvány.

*) Mr. Skinner 200 acres kiterjedésű gyümölcs és díszfa iskolájából veszem az adatokat, ahol most télire alkalmazásban vagyok. Machács.

Két éven túl oltvány a faiskolában nem marad; a táblát két év múlva kiürítik és a gazdasági forgó következő növénye telepszik a fák helyére.

A kiszedést ekével végzik. Az oltványokat erősség, vastagság és magasság szerint 4 osztályba sorozzák. A korona ágainak mennyisége figyelmen kívül marad.

Az itteni faiskola osztályozása és árai a következők:

2 éves almaoltvány 5–7 láb magas $\frac{3}{4}$ hüvelyk vastag, 100 db. 12 dollár, 2 éves almaoltvány $4\frac{1}{2}$ –6 láb magas $\frac{5}{8}$ – $\frac{3}{4}$ hüvelyk vastag, 100 db. 9 dollár, 2 éves almaoltvány 4–5 láb magas $\frac{1}{2}$ – $\frac{5}{8}$ hüvelyk vastag, 100 db. 6 dollár, 2 éves almaoltvány 3–4 láb magas, 100 db. 4 dollár. (Egy dollár körülbelül 5 koronával egyenlő.)

A fákat kiváló gonddal és lelkiismeretességgel osztályozzák. Minden hibás, beteg, vagy hiányos gyökérzetű fát irgalom nélkül elégetnek. Eladásra csak egészséges fák kerülnek és ezek is az osztályzatok méreteinek teljesen megfelelően. Az osztályozott fákat 10–25-ös csomóba kötik, elszállítják vagy pincébe elraktározzák.

Ez utóbbi helyen ládába és zsupba csomagolnak; a gyökereket mohával kitömik, tartós papirba göngyölik és így zsákba varrják. A hideg és kiszáradás ellen így egyaránt biztosítva van.

Az ősszel el nem adott készletet nem vermelik el, hanem világos, tágas, fagymentes pincékben oszlopokba rakják. Ily módon még májusban is sikerrel lehet kiültetni. Az el nem adott készletet az ültetési idő eltelte után szintén irgalom nélkül elégetik.

Szóval amint látjuk, aprólékoskodást, irreálitást az amerikai nagy vállalat nem ismer és nem tűr.

Topeka (Kansas), 1909 dec. 5.

Machács Mátyás.

Gyümölcsészeti szakosztályunk februári gyűlése.

Az Országos magyar kertészeti egyesület gyümölcsészeti szakosztálya f. évi február 10-én tartotta meg igen látogatott rendes havi gyűlését az egyesület IV. Koronaherceg-utca 16. szám alatti helyiségében. Az elnöki tisztet gr. Teleki Géza szakosztályi elnök látta el.

A tárgysorozat első pontja Jablonsky József tagtársnak a cserebogár irtásról szóló előadása volt. Ennek az előadásnak, amelyet főbb vonásaiban az alábbiakban ismertetünk, különös jelentőséget ad az a szomorú körülmény, hogy ez idén ismét cserebogár rajzásnak nézünk elébe.

A cserebogár irtásról nálunk a törvény (1894. XII. t.-c.) intézkedik, még pedig a körülményekhez képest tökéletesen. Nem úgy vagyunk azonban a törvény végrehajtásával, mely nálunk alig mutathat számottevő eredményre, annyira

hézagos, felületes. Bár mindenki érzi és tudja a cserebogár pusztítás okozta rettenetes károkat, még sem, vagy csak elvétve tesznek ellene valamit. Példákkal igazolja a jelenlegi tarthatatlan helyzetet. Ezután rátér az előadó a dánok eredményes cserebogár pusztítására, amely példaképpül szolgálhat annak igazolására, hogy kitartó munkával nálunk is célt lehetne érni a cserebogár veszedelemmel szemben. A dánok 1887-ben kezdték meg az irtást és a bemutatott színes térképek, valamint statisztikai táblázatok szemléltetően mutatták az eredményt. Az első térképen sötétzöld színnel voltak jelezve azok a helyek, ahol holdanként hat font (1 font = 60 gr.) cserebogarat szedtek. A következő, Dániát ábrázoló térképek mind világosabb színezésükkel, az irtásnak időnként való sikeres előmenetelét mutatták. Számokban kifejezve 1887-ben 7.5 millió, 1891-ben 3.15 millió, 1895-ben 1.57 millió, 1899-ben 1.69 millió és 1903-ban csupán 8.000 font cserebogarat szedtek Dániában. Előadó ezenkívül a pajor-szedés eredményeit is ismertette és a statisztika e terén szintén a legteljesebb sikerről tanuskodik. Az eredmény teljességének azonban különös titka van. Az irtásban ugyanis a dánoknak a pajorok természetes ellenségei segítettek. Ezek a Botrytis tenella nevű penészgomba és a Micrococcus grafiteos nevű bacillus. A kettő közül az előbbi a talajban levő pajort támadja meg és pusztítja el, az utóbbi pedig akkor támadja meg a pajort, ha azt a szedés közben kézbe vettük. Az érintés után észrevehető, hogy a pajor ólomszürke színű lesz, ami e bacillus felléptét bizonyítja. Az előbbi penészgomba különösen páratelt levegőjű nedves, trágyás talajban fejlődik erősen és ezek a feltételek Dániában kétségkívül több helyütt és inkább vannak meg, mint nálunk. Sajnos, hogy ezt a hasznos penészgombát nem lehet mesterségesen tenyésztve, a talajban céltudatosan felhasználni. Ami már most nálunk a cserebogár irtását illeti, erre nézve előadó a szedést egyedül nem véli célravezetőnek, még akkor sem, ha azt fizetik és ha a költségeket részben a kormány fedezi. Állítását példákkal igazolván arra az eredményre jut, hogy a szedés csak úgy vezethet eredményre, ha azt szigorral ellenőrzik, az ellenőrzőnek hatalmat adnak arra, hogy a szedésben mulasztást követő helyett, azt, nyomban felfogadandó munkásokkal pótolja és a költségekben az egyes érdekeltek részesednének. Ily ellenőrzőkül a földművelésügyi ministerium szakközegeit óhajtja a főrajzás idején 2–3 hétre kirendeltetni az egész ország területén mindenütt.

A költségek felosztásánál figyelembe kerül az erdőbirtok első sorban. Ez az irtási eljárás szempontjából is külön figyelmet érdemel. Az erdőtörvény szerint a tulajdonos ily kártékony rovar irtásra csak az évi adójának összege erejéig kötelezhető. Ez pedig vajmi kevés. Azonban a mezőrendőrségről szóló 1894. XII. t.-c

55. §-a felhatalmazást ad arra, hogy az erdővel szomszédos mezőgazdaság birtokosa pusztíthatja az erdőben is a kártékony rovarokat és hernyókat, az erdő szélétől befelé számítva 30 méter széles területen. Ez pedig, minthogy tapasztalás szerint az erdők kötöttebb talajában amúgy is kevesebb a pajor, a cserebogár irtás szempontjából teljesen elégséges. Ahol már most a törvény ennek a rendelkezése igénybe vétetik, ott az erdőbirtokosnak is haszna van az irtásból és így méltányos, hogy ez esetben az is terhelendő a költségek megfelelő részével. Ezen kívül a költségeket arányosan az érdekelt gazdák, a vármegye és az állam viselnék. Ily megosztás mellett, dacára annak, hogy csupán az érdekelt közönség terhelhetnék, aránylag kevés költséget okozna az egész művelet. Például szolgálhat a sáskairtás, amelynek költségei is hasonlóképp osztattak meg. Akkoriban a Hajduságban, a hol pedig a veszedelem igen nagy volt, holdanként 50 korona költség terhelte a vármegyét.

A cserebogár szedésén kívül, természetesen a pajor szedés is fontos. Ezt, mint magát a cserebogár szedést, ellenőrizni nem lehet. Hogy a dánok hogyan tudták ellenőrizni, sajnos nem tudjuk. Annyi bizonyos, hogy az irtás csak akkor lesz eredményes, ha úgy a cserebogarat, mint a pajort szedjük, mert egyedül a pajor szedés nem használ sokat, lévén a cserebogárnak főrajzási év előtti és utáni esztendőben elő, illetve utórajzása. A szedett pajorok helyébe tehát mindig az utóbb fejlődő nemzedék kerül a következő évben felszínre. Szóval a pajorok és a szaporodást előidéző kifejtett cserebogarak szedése kell, hogy párhuzamosan történjék.

Előadó ezek után javaslatot terjesztett a szakosztály elé és ebben részletesen felsorolja azokat a teendőket és módokat, amelyekkel az irtás sikeresen végrehajtható. A végrehajtásra mint az előadottakból következik, a földművelésügyi ministeriumot kívánja felkérni. Nézete szerint, ha az irtást oly lelkesedéssel fogjuk végrehajtani, mint az a sáska elleni küzdelemben nyilvánult, kitaró munkával a siker el nem maradhat. Közérdeklődésre tarthat számot és ezért javaslatát az alábbiakban teljes egészében közöljük.

a) A cserebogárnak vármegyénként és járásonként való szedése végett a cserebogár rajzás idejére minden törvényhatóság területén a földművelésügyi ministeriumnak ott működő külső szakemberei közül, legyen az mező-, erdő-, szőlő-, kert- vagy egyéb gazdasági szakember, járásonként vagy városenként egy-egy szaktisztviselő felelőség terhe alatt azzal bizassék meg, hogy az irtást a cserebogár rajzása idejében a helyszínén ellenőrizze és ha azt az érdekelt tulajdonosok első kezdetől fogva napról-napra nem végzik el, helyettük haladéktalanul ő végezteti azt el az arra külön felfogadott napszamosokkal.

b) E napszamosok bérét az irtást ellenőrző szakember utalványára a helyi hatóság hetenként

fizeti ki és az előlegezett összeget azután az illető mulasztó gazdán, rendes adó módjára behajtja.

c) Kívánatos, sőt egyéb okoknál fogva célszerű is, hogy a cserebogárirtást ellenőrző szakember ezt a munkáját ne abban a járásban teljesítse, amelyben állandóan működik, hanem a szomszédosban, esetleg a szomszéd vármegyében is.

d) Ahol ilyen állami tisztviselő nem volna alkalmazható, ott magánember is helyettesítheti azt, ha e munka elvégzésére elég képzett. Az így megbízott helyettes, hivatalos közeg számba veendő.

e) Mindkét esetben, legyen a cserebogárirtást ellenőrző megbízott állami tisztviselő, vagy csak helyettes, az alája tartozó minden városban vagy községben rendelkezésére áll, az illető hatóság költségén, az irtás ideje alatt annyi segéd (irni-olvasni tudó ember), amennyi elegendő, hogy azok a határban folyó irtást elejétől végig napról-napra ellenőrizhessék és arról az ellenőrzéssel megbízott állami tisztviselőnek vagy helyettesnek jelentést is tehessenek.

f) A cserebogár irtásának ellenőrzési ideje alatt az így kirendelt tisztviselő vagy megbízott helyettes állandóan a neki kijelölt területen (városban, járásban) tartózkodik és azt az irtás befejezte előtt nem hagyja el.

g) Az ellenőrzés ideje alatt felmerülő költségeit a földművelésügyi ministerium fedezi.

h) A cserebogárirtás ellenőrzésével megbízott állami szakember, vagy helyettese csak a m. kir. földművelésügyi ministernek felelős és ez ügyben neki közvetlenül felelős.

i) A cserebogarat a saját vagy bérlett, vagy bármilyen címen használt földjén minden tulajdonos, vagy haszonélvező napról-napra köteles szedni vagy szedtetni, még pedig a rajzás kezdetétől feltétlenül a kora hajnali órákban.

j) Az illető község vagy város határában levő út mentén, köztéren, közföldön (temető stb.) levő fákról a cserebogarakat a helyi hatóság a község vagy város terhére szedeti.

k) Olyan fákról, amelyek gazdája távol van, vagy ismeretlen, vagy ahol a haladéktalan végrehajtásnak bármilyen akadálya van (szegény tulajdonos, özvegy asszony stb. fája, kertje), ott az irtás-ügyben a kirendelt szakember szintén haladéktalanul intézkedik, vagy ha szükséges, azt — mint a mulasztás esetén — az arra felfogadott napszamosokkal elvégezteti és a költséget, kivéve a vagyontalanság, a nagy szegénység, és a kézi erőnek teljes hiánya esetén, szintén a tulajdonoson behajtatja. A vagyontalan, igen szegény, vagy kézi erő nélkül szükölködő tulajdonosok fájáról a cserebogár köz költségén szedendő le.

l) A cserebogárszedés az első cserebogár megjelenésével kezdődik és végződik akkor, amikor már a tömeges rajzás elmúltával, legalább három napja cserebogár nem látható. A szedés kezdetét és befejeztét minden községben az ellenőrzéssel megbízott szakember állapítja meg és

annak kihirdetéséről a községi előjáróság gondoskodik.

m) A talaj megmunkálása idejében köteles minden birtokos (gazda, kertész) a föld felszínére kerülő pajort szedetni. E szedés ellenőrzése, ahol azzal állami szakember nem bízható meg, egyelőre a helyi hatóság feladata, mely azt gazdasági közegeivel gyakorolja. Ezen ellenőrzés felülvizsgálásával azonban alkalmilag szintén állami szakemberek bízandók meg. A megszedett pajort minden gazda a helyi hatóságnak köteles beszámoltatni, hogy az meggyőződhessék, vajjon az illető, szántás idején csakugyan szedte, vagy szedette-e a pajort.

n) A fél kat. holdnál nagyobb erdőségekben, melyek magánbirtokos kezében vannak és kert (park, vadaskert) számba nem vehetők és közel esnek a mezőgazdasági használatban levő területhez (szántóföld, kaszáló, legelő, kert) a cserebogárszedés költségének az illető terület állami adóját meghaladó részét egy harmadában a törvényhatóság, amelynek területén az illető erdőség fekszik, második harmadában az állam, harmadik harmadában az erdőtulajdonos fedezi.

Vagy pedig a szedéshez a község lakossága közérő módjára rendelendő ki azzal azonban, hogy munkája fejében, az alább kifejtett kikötéssel napszámot kap. Minthogy ugyanis az erdei kártevők irtásának költségét (1879: XXXI. t.-c. 15. §) az illető terület tulajdonosa nem tartozik viselni, ha a költség az illető terület évi állami adóját meghaladja, azért a fenti közérő napszámjához a község összes adófizető lakossága, a törvényhatóság, az állam és az erdőtulajdonos között négy egyenlő részben járul hozzá, vagyis a munkás csak háromnegyed napszámot kap, amelyhez a megmaradó többi három fél, egyenlő arányban járul hozzá.

Az irtás befejeztével, az irtást ellenőrző kimutatást terjeszt fel a földmivvelésügyi miniszterhez, hogy az illető járásban mennyi cserebogár került össze és az irtás milyen eredménnyel járt.

p) Ugyanígy jelentést tesz a literenkint beszédett cserebogár pajorról a községi hatóság és rendezett tanácsú város a vármegye alispánjához, aki a megyéje összes jelentéseit a földmivvelésügyi miniszterhez terjeszti fel. A törvényhatósági joggal felruházott városok ugyanezen jelentéseiket közvetlenül a földmivvelésügyi miniszterhez terjesztik fel.

Ezzel a javaslattal kapcsolatban felolvastattott a cserebogár irtásra vonatkozó másik javaslat is, amelyet Fischer Lajos nagyenyedi tagtárs nyújtott be. E javaslat óvó rendszabályul azt kívánja, hogy a vármegyei hatóságok a pusztítás oktatását célzó nyomtatványokat terjesszenek, az irtás végrenajtására pedig a cserebogár szedést, a szedett cserebogarak állami segítséggel való beváltását és legfőképp a talaj szénkénegezését ajánlja. Számítása szerint a szénkénegezés holdanként 307 K. 40 fill.-be kerül.

Ez a költség oly nagy, hogy általánosan, mezőgazdasági üzemből a védekezés így meg nem valósítható. Legföljebb kertgazdaságokban járna haszonnal. De figyelembe veendő az is, hogy a szénkénegezés eredménye a pajorokkal szemben eddig nem volt mindig egyforma, sőt e téren igen ellentmondó tapasztalások vannak.

A javaslatok nyomán igen élénk eszmecsere fejlődött ki, amelynek eredményeül Jablonowsky tagtárs fentebb közölt indítványának elfogadásával, a szakosztály a teendők megállapítása és a szükséges indokolt felterjesztések elkészítése végett bizottságot küldött ki. A bizottság, hogy az irtás még az idén foganatosítható, munkáját a következő választmányi ülésig, tehát folyó hónap 23-ig el fogja készíteni.

Ezek után felolvastattott Heykai Ede debreceni tagtársnak, a kötelező hernyóirtás ügyében beterjesztett indítványa, amelyet részletesen megtárgyalandó, a szakosztály szintén bizottság elé utalt.

Végül gyümölcsbemutatásra került a sor. Meghatározásra beküldetett 1) Liegel téli vajkörte, amely csehországi eredetű, kiváló muskotályos ízű, asztali fajta. Mint elsőrendű gyümölcs, a nagyban való termesztésre ajánlottak közé is felvétellett. Birsalanyon kevésbé díszlik, mint vadkörte alanyon, — közepes törzsű gazdasági fának nevelendő. 2) Pap körte (Pastoren Birne, Curé) nem épen elsőrendű fajta, azonban igen tetszetős. Fája igen termékeny. 3) Nemes Krasszán és 4) Diel vajkörte, már többször bemutatott fajták. Legutoljára bemutatott a „Budapesti m. kir. kertészeti tanintézetből“ való „Naghin vajkörte“ amely Tours vidékén, 1858-ban keletkezett, elsőrendű fajta. A legtovább eltartható téli körték közé tartozik, eláll márciusig is. Vad és birs alanyon, mint törpefa jól díszlik.

A legközelebbi gyűlést f. évi március 10-én d. u. 4 órakor a következő tárgysorozattal tarja a szakosztály: 1. A fák értékebecsléséről irt Korponay-féle dolgozat feletti vita. 2. Gyümölcsbemutatók. 3. Esetleges indítványok.

Sz. N.

Közhasznú kérdések és feleletek.

8. *Kérdés.* Van-e olyan készülék, amely a csapra vert bort, kisebb napi fogyasztás mellett megvédi a romlástól? Ha igen: hol és milyen árban lehet azt megszerezni?

Budapest.

O. I.

8. *Felelet. Borvédő.* A csapra vert hordóban foglalt bor védelmére szolgál a dr. Molnár-féle „borvédő“, amelyet a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“ útján (Budapest, V., Alkotmány-u. 31.) 5 K.-jával lehet megszerezni.

Gy.

9. *Kérdés.* Van egy igen jó hordóm, amelyben egyszer ecet volt; miként lehetne ezt bor eltartására megint alkalmassá tenni?

Budapest.

O. I.

9. *Felelet.* **Ecetes boroshordó tisztítása.** Tessék azt az ecetes hordót mindenekelőtt kiforrázni szódás vízzel, azután pedig alaposan kigőzöltetni, hogy a forró gőz a dongákat átmelegítse és a netán a fába — annak réseibe — behatolt eceterjesztő baktériumokat elölje. Azután ki kell azt még jól áztatni és esetleg a kigőzölést megismételni. Gőzölő készülék hiányában, ki kellene fenekelni a hordót, a dongák és fenékdesszkák belsejét kikapartatni, jól kisúroltatni és lefektetve, azután a befenekelt hordót ismételtelen kiforráztatni és kiáztatni. De a gőzölés hatása biztosabb.

Gy.

10. *Kérdés.* Új boroshordót hogyan kell használatra előkészíteni?

Budapest.

O. I.

10. *Felelet* **Boroshordó előkészítése.** Az új hordót alapos és ismételt szódás, majd tiszta vízzel való kiforrázás után tessék kigőzöltetni és azután kiáztatni. Gőzölés hiányában az ismételt kiforrázás és kiáztatás is jó, de nem olyan hatásos.

Gy.

11. *Kérdés.* Genuában láttam gyümölcsöt lehámozott állapotban, igen szép eredeti formájában maggal konzerválva. Átvágva a gyümölcsöt, a pórusaiban kristályos cukrot észleltem. Miként történhetik e konzerválás?

Pécs.

Sch. Gy.

11. *Felelet.* **Cukrozott gyümölcsök.** A gyümölcsök cukrozását most már nálunk is sok helyen gyakorolják. Nevezetesen az ügyesebb cukrászokon kívül, főleg egyes konzervgyáraink (Kecskeméten, Pozsonyban, Rimaszombatban) foglalkoznak ezzel. E végett a cseresnyét magva nélkül pirosra festik, a ringlót zöldítik, az apró körtét lehámozzák és szintelenítik, a barackot hámozzák stb., és mindezeket előbb mérsékelt töménységű, majd fokozatosan mindig sűrűbb cukoroldatban befőzik, — kevés keményítő-cukorszörpöt is adva hozzá, hogy a gyümölcs átlátszóbbá váljék. A sűrű cukorban eltartott gyümölcsöt néhány hónap múlva, ha a cukor teljesen átittatta, kiszedik abból, hamarosan lemossák, megszikkasztják és teljesen sűrűre befőzött forró cukoroldatba (méz-készítésre alkalmas egész sűrű cukorba) rakják és abban pár percig főzik; líkacsos kanállal (dróthálós kanállal) kiszedik, rácsra rakják, kihűlni hagyják, majd enyhe meleg szárító kamrába helyezik. — Így készül az u. n. *szugatozott* (cukrozott) gyümölcs, amely csemegeüzleteinkben is mindenütt kapható.

Gy.

Vegyes közlemények.

Halálozás. Paul János a „Pancsovai gazdasági egyesület”-nek 37 éven át volt kertésze, a koronás ezüst érdemkereszt tulajdonosa, életének 68. évében, f. hónap 6-án. Pancsován elhunyt. Béke hamvaira!

Személyi hírek. Bednárz Károly magyarkaniszi városi kertész, mint értesülünk, f. évi

március 1-én ünnepli meg szolgálatának 25-ik évfordulóját. Ez alkalommal tisztelői nagy ünneplésben fogják részesíteni kiváló, nagyérdemű kertésztársunkat, kinek mi is melegen gratulálunk! — Mühle Árpád temesvári mű és kereskedelmi kertész az a kitüntetés érte, hogy I. Ferdinánd bolgár király ő felsége és József királyi herceg ő felsége udvari szállítóvá nevezte ki.

Az idei nemzetközi jubiláris kertészeti kiállítás, melyet az Országos Magyar Kertészeti Egyesület 25 éves fennállásának megünneplésére május első felében Budapesten rendez, már teljes mértékben foglalkoztatja a szakköröket. Az előkészületek mindenütt serényen folynak. A jelek szerint még nem volt magyar kertészeti kiállítás, amely ily nagyszabású lett volna. Ennek megfelelően a külföld is szokatlanul nagy érdeklődést tanúsít a kiállítás iránt. A külföldet az eddigi bejelentések szerint legerősebben Hollandia fogja képviselni. Négy külföldi cég üvegházakkal vesz részt a kiállításon. A bejelentések szerint rengeteg dísznövény, közöttük főleg sok Orchidea és virágzó Rhododendron lesz együtt. De hazai kertésztünk is méltóképp lesz képviselve. Ugy halljuk, hogy ez alkalommal fognak legelőször hűtőházban eltartott hazai őszi és téli gyümölcsöt nagy tömegben a közönségnek bemutatni. Ez a kiállítás tehát már külsőleg is el fog ütni a tavaszi kiállítások rendes képétől, mert itt a kertésznek minden ága, virág épügy, mint gyümölcs, méltóképp lesz képviselve.

Eddigél 110 hazai kiállító jelentkezett, akik a külföldiekkel együtt annyi helyet igényelnek, hogy az eredetileg lefoglalt kiállítási terület már is szűknek bizonyult és a rendező bizottság ép most gondoskodik a terület kibővítéséről. Hazai kiállítóink közül több száz négyszög méter területet fog igénybe venni, O Felsőge, Eszterházy herceg, a székesfővárosi Margitszigeti, Hidvéghy gróf, Schossberger báró stb. kertészetének kiállítása. — A kiállítás iránt országszerte óriási érdeklődés mutatkozik, amit az egyes törvényhatóságok és magánosok adományainak és tiszteletdíjainak hosszú sora bizonyít. Nem volt még eddigél ilyenmő kiállításunk, amelyre annyi kitüntetés és díjat tűztek volna ki, mint erre. Maga az országos egyesület 35 drb. arany, 175 drb. ezüst és 315 drb. bronz egyesületi érmet fog szétosztani.

Ezenkívül József kir. herceg 2 tiszteletdíjat, a földmívelésügyi ministerium 2 első és 2 második állami tiszteletdíjat, a külföldi csoportok részére 55 drb. arany, 95 drb. ezüst és 115 drb. bronz, a magyar csoportok részére pedig 150 drb. arany, 285 drb. ezüst és 345 drb. bronz érem kiváltására jogosító oklevelet engedélyezett. — A székesfőváros is, tiszteletdíjakra külön 2000 K.-t szavazott meg, a kiállítás rendezésére adott 10.000 K.-s hozzájáruláson kívül. Kiállítási tiszteletdíjakul disztárgyakat és részben pénzösszegeket felajánlottak még Emich Gusztáv egyesületi elnök, Mauthner Ödön magkereskedő,

Bogyay Gyula műkertész, Földi Lajos urad. kertész, Türsch Nándor birtokos, Kardos Árpád titkár és egy névtelen. Végül tizenöt vármegye törvényhatósága szavazott meg 25—400 K.-ig tiszteletdíjakat. — Látnivaló ezekből is, hogy túlzás nélkül mondható ez a kiállítás oly arányúnak, amilyent még magyar földön nem rendeztek. És arra való tekintettel hogy a külföld is nagy figyelmére méltatja kiállításunkat — nap, nap után már most közölnek róla tudósításokat a legkülönfélébb lapok — valószínű, hogy a külföldi részvétel nemcsak a kiállítók révén, hanem látogatókban is nagy arányú lesz.

Kitünő alkalom nyílik tehát arra, hogy megmutassuk ezen a kiállításon hazánk kertészetének fejlődését és fejlettségét és már csak azért is kívánatos teljes erővel felvonulnunk a kiállításon, nehogy a mind nagyobb számban jelentkező külföldi kiállítók mellett a hazai rész eltörpüljön, amint arra már hasonlót, nem is oly régen, a külföldön láttunk.

Nyiregyházán és környékén, mint lapunk egy barátja közli, igen örvendetes mértékben halad a gyümölcskertészet. A gyümölcsfa neveléssel mindössze csak 15—20 éve foglalkoznak e vidéken. Az elmúlt évben aztán az ágostai hitv. evangélikus egyház elhatározta, hogy minden tanítójának kertjét gyümölcsössé alakíttatja át. Ez az intézkedés mintegy 100 új gyümölcsös létesítését jelenti, amelyek legfőbb hivatása az lesz, hogy a gyümölcskertészkedést a vidéken általánosan megkedveltessék. Sikert kívánunk ehhez a nemes akcióhoz!

Korán érő szilvafajták. A szőlő égőve alatt július végén, augusztus első harmadában erő szilvafajták több helyen pl. a bajorországi Bühl-ben nagy piaci forgalmat idéznek elő és jelentős hasznot biztosítanak a termesztőknek, amint arról e helyen már többször megemlékeztünk; — másrészt kedvezőtlen időjárás esetén hazánkban gyakran előfordul, hogy a nálunk szélében elterjedt Házi- vagy Besztercei szilva csak hiányosan, vagy egyáltalán nem érke be. Ezért kívánatos volna, ha az érdekeltek korai fajtákkal is kísérleteznének és a korán érő fajták közül azokat, amelyek az egyes vidékeken beválnak és az értékesítés szempontjából is megfelelők, nagyobb mértékben szaporítanák. Ily kísérletezés céljára álljon itt néhány ilyen korai szilvafajta neve:

Bühli korai, Bry-i jó, River korai terméke, y, Flotow mirabella, Ebersweier-i korai, Esslingeni korai, Wangenheim korai, Schüle korai szilva, Königsbachi korai szilva, Korai kedvenc, Korai termékeny, Sárga mirabella, Korai kajszai szilva, Korai barack szilva, Horemoritzzi ringlő, Tarka perdrigor, Auerbachi korai szilva. Cár, stb. Nagyon természetes, hogy a felsorolt 18 legkorábbi és korai fajtákon kívül még több korai fajta van, egyelőre azonban ezt a névjegyzéket is elégségesnek tartjuk. Végül még csak annyit, hogy leghamarabb lehet célt érni a kísérletezés-

sel, ha a kiválasztott korai fajtát idősebb termő szilvafa ágaira oltjuk át, vagyis kísérleti vagy próbafákat készítünk, amelyeken ezek a fajták 2—3 év alatt termésüket már meghozzák.

Szerkesztői üzenetek.

H. Á. Hármaajor. A vereshagyma két éves növény, minélfogva csak két év alatt természetesen belőle mag, még pedig oly formán, hogy a mag most elvetetik palánta ágyba és a kikelt palántákat április közepe felé kiültetik állandó helyükre, hogy kellő kapálás és locsolás mellett kifejlődjenek a hagymák, amelyek úgy szeptember-október folyamán kiszedhetők és gondosan átteleltetve a következő évben maghozóknak ültethetők ki. Ezek szerint csak a második évben lehet a fekete magot nyerni. Még megjegyezzük, hogy ritkán ugyan, de előfordul, hogy az így kihalantált hagyma már az első évben — a nélkül, hogy hagymáját kifejlesztené — szárba indul és magot hoz. Ennek azonban semmi értéke, mert az ilyen elkorcsosult hagymából a következő évben is csak ily kores hagyma fejlődnek.

D. B. Nyircgyháza. Nagyon köszönjük a szíves jó tanácsot és aszerint jártunk el. Kíváncsian várjuk az eredményt.

St. I. Kállósején. Tény, hogy ha átültetik az őszibarack magcseméket több gyökérzetet kapnak, ezzel több táplálékot szerezhetnek és így szebb gyümölcsöt teremhetnek. Állandó helyre ültetve a magcsemétek csak karógyökeret fejlesztenek. — Őszibarackjait átültetheti ez év tavaszán és aztán két év múlva állandó helyre, amikor is nemsokára termőre fognak fordulni.

B. I. Temes-Szécsány. Olasz kék szilva oltógalagalyát a „Budapesti m. kir. Kertészeti Tanintézet“-ből küldtünk címére.

H. N. Kiskínhalas. A földbirtokon levő termények, termékek a tulajdonost illetik, legyenek azok akár a terület fölötti végtelen őrben akár a föld mélyében, zenithől nadírig. Ebből következik, hogy területén barhol ültethet bármit, akár közvetlen a határmegyén is, de viszont ebből az is következik, hogy a szomszédnak jogában áll az átnyúló gyökereket és ágakat levágni és az ez utóbbiakon levő gyümölcsöt leszedni. Ezért ajánlatos tehát vadalanra oltott fákat a szomszéd határmegyéjétől négy méter távolba ültetni és a fák és megye közötti területet más-kép, szőlővel, ribizkével vagy köszmétével kihasználni.

K. L. Jászárokszállás. A palánták karógyökereit el lehet vágni és minden átültetéskor valamivel mélyebbre ültetheti különösen a paradicsomot.

N. A. Nagyvárad. Köszönettel megkaptuk a cikket és legközelebb felhasználjuk. A közölt címekre mutatvány szám ment.

Sz. P. Budapest. 1. Az őszibarack fákat jobb lesz 4—5 méternyire egymástól ültetni. 2.) A gyógynövények természeténél legfontosabb az, hogy előbb valamely droguistával megállapodásra jusson arra nézve, hogy mit venne ez át és aztán ezt természetesen. Forduljon egyebekben dr. Pater Béla akad. tanár úrhoz (Kolozsvar) kitől minden ez ügyre vonatkozó felvilágosítást kaphat. A legújabb szakmunka e téren dr. Pater Béla: Milyen gyógynövényeket termesszen a kisgazda. Ára 50 fillér. Kapható a Patria r. t. könyvkereskedésében Budapest, XI. Üllői-út 25. sz. — 3.) Ily címen cikksorozat jelent meg lapunk 1906. évfolyamában. Önállóan nem jelent meg. A kérdéses évfolyam azonban már elfogyott és csak antiquárius vagy lapunkban közzé teendő hirdetés útján szerezhető meg.

N. I. Hegyhát-Kisbér. Ajánlatát a hirdetőnek továbbítottuk.

F. I. Bodrogkeresztúr. Ezen az árterületen legelő szerűbb nemes fűzet nevelni. A sövényt úgy kell alkotni, hogy 1 m. hosszú és ujnyi és vastag dugványokat 10 cm. távolságra négyzet alakba letűzdel.

S. L. Maklár. id. L. E. Tiszanagyfalú. A kívánt számokat elküldöttük.

L. Gy. Máramarossziget. Az 1894. és 1900. évfolyamokat egyidejűleg elküldöttük. Az 1907. évfolyam már elfogyott. A felsoroltak közül már csak az 1895, 1896, 1897. és 1898. évfolyamok kaphatók meg 2-2 koronáért.

O. I. Budapest, P. E. Sokorópátka, B. F. Érd, N. M. Rákócifalva, ifj. L. F. Hertelendyfalva, Sch. Gy. Nagygomba, M. P.-né Palács-fürdő, G. K. Hódmezővásárhely,

St. A. Nagybocskó, H. Zs. Kecskemét, St. I. Kállósemjén, T. I. Csömör, V. S. Szentes, W. P. Győr, D. A. Alsódabas, P. M. Kócsér, K. Gy. Székelyvácska, U. I. Budapest, D. M. Szeged, dr. K. F. Budapest, Előljárárság Kis-Sáró, G. I. Cell-Dömölk, I. L. Orosháza, B. I. Nyíregyháza, K. I. Budapest, D. K. Békéscsaba, V. P. P. Máramarossziget, Levelet írtunk.

HIRDETÉSEK.

Ingyenes hirdetés nincs!

Nagyobb hirdetések	1 évre	1/2 évre	1/4 évre	Egyszeri közlemény	Apró hirdetések:	fillér
	korona	korona	korona			
Egész oldal	600	400	200	80	Minden egyes szó	4
1/2	300	200	100	40	kövér betűvel	8
1/4	150	100	50	20	3-szori közlés után 20% engedmény.	tél-
1/8	75	50	25	10	Hivataloknak, községeknek, egyesületeknek, szövetkezeteknek	áron

A hirdetési díj előre fizetendő. Hirdetni csakis kertészeti, szőlészeti és mezőgazdasági érdekű tárgyakat lehet. A hirdetési szövegnek legkésőbb minden hónap 5-éig és 20-áig kell beérkeznie a kiadóhivatalba (VI., Gr. Zichy Jenő-u. 3.) a hirdetési díjjal együtt.

Elismert kitünő minőségű, szavatolt csíra-képességű

tűlevelű, lomblevelű magvakat

gyümölcsmagot, fűmagot, gazdasági magvakat, saját telepein nevelt dűsgyökérzetű lomblevelű csemetét,

gyümölcsvadoncot, gyümölcsfát, sorfát, díszfát, dísznövényeket, rózsát 100 legnemesebb fajtában, legjobb szlavón, kocsányos, kocsánytalan tölgyfákot szállít:

FARAGÓ BÉLA csász. és kir. udvari szállító magyar magpergető gyára, Erdészeti telepei ZALAEGESZEG.

Novotarski A. és Fia
kertészete, PÉCSETT.

A legjobb konyhakerti és virágmagvakról, dísznövényekről, gyümölcsfákról és cserjékről stb. szülő árjegyzékünk kívánatra bérmentve küldetik.

Besztercei szilvák
gyönyörű egészséges ojtványok 100 drb. 50-80 korona. Magastörzsű

Spanyol meggyfák
100 drb. 90 kor.

Eladó szőlővessző és bor.

Szokványminőségű 50000 drb I. oszt. Riparia Portalis síma, éret, hogy a levél nagy része citromsárgán magától hullott le az ősz folyamán. 150000 drb I. és II. oszt. gyökeres, I. oszt. 1000 drb 14 frt, 5000 drb vételénél 13 frt, 10000 drbnál 12 frt, II. oszt. 1000 drb 8 frt Rupestris Monticola Vitis Solonis síma és gyökeres Delaware vessző ára: síma I. oszt. 100 drb 2 frt 50 kr., II. oszt. 100 drb 1 frt 20 kr., 1000 drb 10 frt (házilag való gyökereztetésre) gyökeres 100 drb 8 frt, 1000

drb 70 frt. — Bor ára hektoliterenként 1909. évi 60 korona, 1906 évi 70 korona, 1905. évi 90 korona. Minta 1/10 literes dobozzal 40 fillér. (bélyegekből küldhető be) bérmentve, 1/4 liter 1 kor. bérmentetlenül. **Európaiak.** Síma: Chasselas blanc és Chasselas rouge. Gyökeres: több bor- és csemegefajtából. **Érmelléki bor.** Saját termésű fehér és vörös több évjáratból 40-től 50 koronáig. 1/10 liter minta ingyen. — A **Halászat** című hetilap 10 (1899-1908) s a

Magyar Méh 3 (1903-1905) teljes példányú évfolyama egészen új állapotban. Az előbbi fűzve, az utóbbi kötve. Bor és vesszőárjegyzék ingyen. Jelentékeny mennyiség közvetítését díjazom. — **Veszek.** Ezerjó, Kövidinka, Olaszrizling, Chasselas szokványminőségű gyökeres korai vesszőt. A vétel saját tisztán ültetett szőlőm hiányainak pótlására történvén, csakis garantált fajtiszta s fajazonos vesszőre reflektálok. Cserébe is elfogadom síma európai Chasselas, síma és gyökeres Riparia, Rupestris vagy Delaware vesszőért.

SÖPJING ENDRE SZŐLŐBIRTOKOS SZÉKELYHID (BIHARMEGYE).

FAISKOLA - CIKKEK

a. m. gyümölcsfák, díszfák, fasorfák, díszbokrok, fenyőfélék, rózsák, évelő virágok, spárgagyökerek, csemeték stb. szállítására, valamint kertek alakítására és fasorok ültetésére terv és költségvetés szerint ajánkozik.

PECZ ARMIN

CS. és KIR. UDV. MŰKERTÉSZ ÉS FAISKOLA-TULAJDONOS

Budapest, VIII., Kálvária-tér 8.

Árjegyzék ingyen és bérmentve

Szabó István gyümölcsfa- és rózsafaiskolája. Uj-Szeged, Főfasor 35. Ajánlja mintegy 200.000 darab 1—2—3—4-éves nemesített **gyümölcsfakészletét** és pedig: körte, alma, birs, naspolya, cseresznye, meggy, kajszli- és őszibarack, úgyszintén Besztercei szilva- és ringlófajtákat, igen szép, egyenes, erős példányokban, jó gyökérszettel. A fák **törpe, félmagas** (közepes) és **egészmagas törzsen** megrendelhetők.

Árak: 100 drb 40—60 korona; erős, magas-törzsű példányok, sorfának valók 100 drb 70—80 kor. Ezer darab vételénél kedvezmény. Bokorrózsák gyökérnyakban szemezve, szabadföldből szép, erős példányok, legjobb fajtákban, darabja 40—50 fillér. Kúszórózsák, „Crimson Rambler“, 1—2 méter folyással, igen szép példányok, darabja 40—60 fillér. Hársfák, nagy levelesek, igen erős példányok, darabja 2 kor. Gyümölcsvadeselemek, készlet 500.000 drb., legnagyobb része átültetett. Megrendelhető Birs, Mandula, alma, körte, Prunus Myrabolan, Prunus Mahaleb, őszi- és sárgabarack, 1000 drb 10—30 koronaig. Gömb- és pyramis-akácok nagy készlet. Thuja compacta- és pyramidalis mageselemekből igen nagy készlet, olesó árban kapható. Tessék név- és árjegyzéket kérni, bérmentve küldöm.

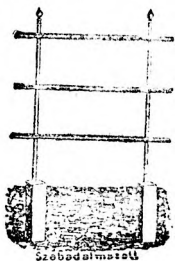
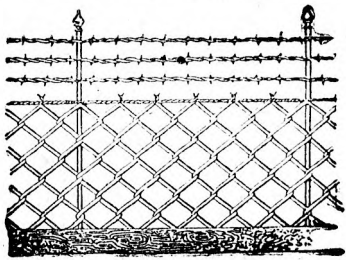
Olesó **szabadalmazott** beton tömbös esővas oszloppal **sodronykerítéseket**

és szab. **szőlőlugas oszlopot** készít

Neubauer János sodronymű-gyáros.

Debrecen, Kéthalom-utca 4. sz.

Kivánatra képes árjegyzéket küld ingyen és bérmentve.

Keltető tojások

tavaszi szállításra előjegyezhetők

REITTER OSZKÁR

főkapitánynál Nagybecskerek.

Angliából hozatott fajtisza telivér első-

rendű **Hófehér Orpington**, **Hófehér Wyandotte**, (amerikai kitünő téli tojó), **Sárga Orpington**, és kendermagos **Plymouth Rocks** tyuktojások. **Óriási pekingi kacsa** tojások darabja 60 fillér.

Őszi szállításra előjegyezhető elsőrendű óriás angol emdeni libákra, darabja 25 korona.

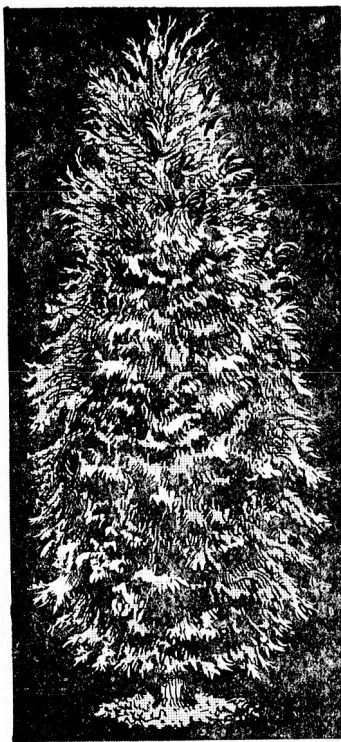
Törés- és rázásmentes, biztos csomagolás faládákban ingyen.

Kitüntetések: Arad, Budapest I., Budapest II., Belgrád, Lovrin, Lugos, Nagybecskerek, Pozsony, Pécs, Szófia, Szatmár, Szeged, Szabadka, Temesvár, Veszprém, Wien, Zenta. **Hazai és külföldi legnagyobb és legelső kitüntetések. Állami nagy aranyérem.** — Őszi szállításra elsőrendű fajtisza telivér Óriás angol emdeni libák előjegyezhetők, darabja 25 korona.

BEZERÉDI URADALMI KERTÉSZET

p. **SZEPETK, (Zala-megye).**

Nagy választék, számos újdonság. Mérsékelt árak. Reális és pontos kiszolgálás. Árjegyzék ingyen.

Erdei csemeték. Díszfák, díszcserjék és fenyőfélék (300 fajta).

Sorfák és szomorúfák.

Kúszó növények. Rózsák és rózsaujdonságok.

Amerikai és francia óriás szegfűk, Chrisantemumok, Évelők.

Gyümölcsoltványok.

Egres- és ribiszke-bokrok.

Eperpalánták.

Gyümölcs- és rózsavadalányok.

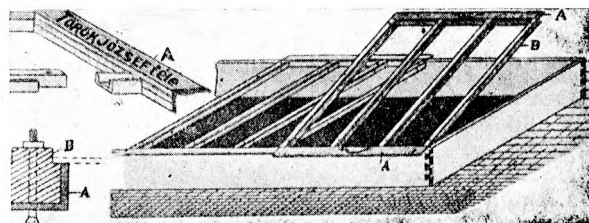
Török József

szabadalmazott melegágy és üvegház ablakkeret-gyára

Szepes-Mindszent.

Elsőfoku aranyérem a szepesvármegyei iparkiállításán Iglón 1907.

A az öntöttvas keretsínt, B a faléceket, C a csavarokat ábrázolja. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Asztali borok kiváló minőségben és olesó árban kaphatók Buding Ede szőlőbirtokosnál Nagyöszön. Borárjegyzék ingyen. Szőlővessző síma fajtisza: Rizling, Mézes, Oportó, Bouchet, Meriot, piros Chasselas, Mustos. Kroaca, Tramini, ezre 4 K, Passatutti, Muscat Ottonel, Ezeréves Emlék ezre 10 K. (1)

RIPARIA PORTALIS

I. oszt. sima 500.000 drb

kifogástalan (szokvány)

minőségben kapható:

SÖP JING ENDRÉNÉL

== SZÉKELYHIDON ==

Többet az apróhirdetések között.

Finom gyümölcsfaoltványok, nemes rózsák, akácok örökzöld thuják jutányos áron beszerezhetők **Breuer Gusztáv mérnök kertgazdaságából Makón.** (2)

Eladó. Csabagyöngye kifogástalan dúsgyökérzetű fásoltvány 100 drbonként 30 kor., sima Európai vessző 10 kor., Olaszrizling gyökeres oltvány 14 koronaért eladó. Rendeléseket elfogad: Ladányi István kertész, Köröstarcsa. (3)

Fekál kompost-trágya. Tartalmaz 1·00% nitrogént, 0·50% fosforsavat, 53·50% szerves, 40·00% szervesetlen részeket és 5% nedvességet. **Szőlő, kert és gazdaságban kitünő.** Megtekinthető a székesfőváros szivattyútelepe (IX., Soroksári-út 31. sz.) mögött. Ára: Budapest dunaparti pályaudvarra waggonirozva 100 q-ként 25 korona. **Pecz Armin** kir. udv. műkertész, Budapest, VIII., Kálvária-tér 8. (4)

Valódi saját termésű dughagymát és hagymamagot ajánl Breuer Gusztáv mérnök kertgazdasága Makón. (5)

Eperpalánták, nagy gyümölcsű, elsőrendű vegyes fajták drbja 2 filléért, kiültetésre alkalmas gyümölcsfa-oltványok 20—80 filléért az érmihályfalvi gazdasági iskolánál kaphatók. (6)

Maclura aurantiaca mag kilója 6 kor., két-éves csemete ezre 16 kor. Kapható: Galli Gyula jegyzőnél Békéscsaba. (7)

Eladó I. oszt. sima szőlővessző jégverés és peronosporamentes szokványminőségben. Ezeréves 20 K. Passatutti és borfajok 6 K. I. oszt. Riparia portális 16 K., II. oszt. 5 K. Kalocsa István Gyoma. (8)

Riparia portális fajtiszta, 1000 drb gyökeres, 1—2 éves 26 kor., 1000 drb sima 10 kor. Kapható Réthy Sándornál Szarvas. (9)

Eladó nagymennyiségű ültetni való akácfa 4—5 éves, továbbá latán juhar, Thuja-félék. Bodó József városi kertésznél Hódmezővásárhelyen. (10)

Eladó 200.000 drb 2—4 éves kifogástalan gyümölcsfaoltvány, nagyrészen alma, körte, oltott besztekeri szilva, cseresnye meggy, 40—80 fillér darabonkénti árban. erősség szerint. Nagymennyiségű alma- és körte-vadonc. Riparia sima szőlővessző. Tessék árjegyzéket kérni. Szász János faiskolája Nagybánya, Szatmár-m. (11)

Vadrózsafa friss szedésű, szép egyenes, egészséges, jó gyökerekkel, 140—220 cm. magas, száza 4 kor. 60 fill. csomagolással. Begonia óriás teljes virágú, 25 gumó 4 kor. Azalea indica bimbóval 6 drb. 12 kor., erősebb 18 kor. Sir Antal városi főkertész, Eger. (12)

Eladó „ezeréves emlék”, fajtiszta szőlővessző ezre 35 korona. Száza 4 korona. Kiszél Béninél Albertiirsa. (13)

Faiskola-kezelők figyelmébe! Meglepő eredmény vár, igen sikerült termésből. Gyümölcsfaiskolám új permetezésekkel kezelt **gyümölcsvadoncok**, fele átültetett százás és ezres áron 20 kor. **Gyümölcsfák** fejlett koronásak, százanként 40 kor. **Eperfák, Akác** sorfák száza 20 kor, **Akácragoncok** ezre I. oszt. 10 kor. II. oszt. 5 kor. **Maclura** I. oszt. 12 kor. II. oszt. 8 kor. **Gleditschia** I. oszt. 10 kor., II. oszt. 5 kor. ezrenként. Málnák stb., rétegelt gyümölcsmagvak, alma 5 kor., körte 6 kor., sajmeggy 3 kor., vadkajszi 2 kor., Gleditschia 2 kor., akác 2 kor., Macluramag 10 kor. kgja. Tessék árjegyzéket kérni. Novothny Miklós, Rákócifalva, Szolnok mellett. (14)

Szőlővessző eladás. Őszi szedésű, fajtiszta, peronosporától, valamint jégtől mentes szőlővesszőim árai: Muskát Ottonel 16 kor., Passatutti, Piros Chasselas 12 kor. ezrenként. Idősebb Gerbes Nándor. Ó-Becse (Bács-m.) (15)

Eladó mintegy 30.000 drb kétéves, erőteljes, magastörzsű, nemesített gyümölcsfa, u. m.: alma-, körte-, cseresnye-, meggy-, szilva- és kajsziarackfák, darabonként 50 fillér. Gyümölcsvadoncok kétéves vadkörte-csemete, 1000 drb 12 kor. 1 éves vadalma-csemete I. rendű 1000 drb 12 kor., úgyszintén 1 éves bokor- és futórózsák a legjobb fajtákban, bokorrózsák 30 fillér darabonként, futórózsák 50 fillér. Nagyobb megrendeléseknél megfelelő árkedvezmény, pontos kiszolgálás biztosítva. Megrendelhető: Tanczos József faiskola-tulajdonosnál Újszeged. (16)

Eladó saját termésű hegyi borok. 1909 évi Gyöngyösi ezerjő 40 fillér, rizling 42, Visontai ezerjő 44 visontai rizling 46, visontai bajnahegyi 48 fillér. Visontai burgundi vörös 48 fillér. O borok 48 fillértől kezdve külön árjegyzék szerint 60, 110, 160 literes hordókban utánvét mellett szállítva. Hordók 8 heti időtartamra bérmentes visszaküldés kötelezettsége mellett kölcsön adatnak. Saját főzésű ó-törköly pálinka literes üveg 2 K. 20 fill. Ó-Cognac literes üveg 4 K. 60 f. **Kozmáry János fiai, bortermelők, Gyöngyösön.** (17)

Méhkasokat gyékényből, kiváló minőségben darabonként 1 koronaért szállít: Gazdasági Népiskola Nagy-Károly. (18)

Bereczki „**Gyümölcsészeti Vázlatok**”, III. ik kötetét megvételre keresem. Vellay István Budapest-Kőbánya. (19)

Eladó gyökeres szőlőoltvány, Rizling, Erdei és korai csemegefajták, ezre 140 kor. Gyökeres Riparia, ezre 30 kor. Saját termésű Rizling, Vörös és asztali érmelléki hegyi borok, 100 liter 36—48 kor. Micskey Dániel, Püspökladány. (20)

Keresek azonnali szállításra 2 éves feltétlen fajtiszta és hibátlan gyümölcsoltványokat, 500 drb. 2 éves vadesemetét oltásra, (doucin birs keserű mandula), 2000 drb. magról nevelt magas Rózsacaminát. Kugler, Pécel. (21)

Piros Délaware szomorodnihoz hasonló zamatú, nagy szesztartalommal bíró bortermő, több ezer fajtisza simavessző kapható **Rozs Lajosnál** Tenke, Bihar megye. (22)

Rózsavadonc. Nyári szemzéshez, szép egyenes egészséges jó gyökézzel 140—250 cm. magas 100 drb. 6 kor. 80 fill., ezre 64 korona. 100—140 cm. magas száza 4 kor. 80 fillér. Özv. Tóth Jánosné ker. mű kertészete Eger. (23)

Gyümölcsfák szépek, nagy mennyiségben 10—60. Válogatott példányok, kész termőfák 30—50 milliméter vastag törzsel 70—100 fillér. Sima **szőlővessző**, olaszrizling 3, piros gyöngy 4, nemes kadarka, mustos, aramon 5, kövidinka 8, szlankamenka 10 korona ezrenként. Árjegyzéket szívesen küld Papp Gedeon telepe Nagykőrös. (24)

Eladó Kunhegyes község faiskolából erőteljes, dús gyökézzel, szép koronájú s magas törzsű mintegy nyolcezer drb. különféle: alma, körte, szilva, cseresznye, meggy, őszi kajszin barack 30 fill.-vel Továbbá jegenyeakác, 50 fill.-vel Különféle gazdasági fák és mahania 20 fill.-vel 10000 drb. 2—3 éves gleditschia. Megrendelések Zábrák János gazd. ism. isk. tanítóhoz intézendők. (25)

Kerések 2000 darab két éves gyökeres Kövidinka vagy Járdovány nemes szőlővesszőt, idősebb szőlő pótlására. Ajánlatot kérek Tiszánánára, Heves megyébe. Kárász Barna. (26)

Eladó mézélő bokrok és fák. Korai nagy gyümölcsű köszméte 12 fillér. Hollandi nagy faj Ribizke 10 fillér, málna 8 fillér, vadgesztenyefa 3 méter magas á 60 fillér, piros akác 50 fillér, folyton virágzó szurkos akác 50 fillér. Sárga virágú Caragána Arboranc 40 fillér fehér virágú Prunusz 50 fillér. Korai mézélő Jutillára gumó 20 fillér. Party Károly Felesut. (27)

Eladó sima és gyökeres Ripára portális Rupestris Monticola, Vitis Solonis amerikai szőlővessző. Buday Gyula ügyvéd, Debrecen. (28)

Veszek már ez év folyamán termést hozó **edényes gyümölcsfát.** Demeter Péter tanító Nyiregyháza, Husszúhát. (29)

Eladó Körtemagcsemete 2 éves I. oszt. 12 kor. 2 éves II. oszt. 8. kor. ezrenként. Sillerwein Sándor Tahitótfalu, Pest m. (30)

Picea excelsa lucfenyő fürtös fenyő kert alakításra olcsón kapható az első magyar díszfenyő-iskolában. Tulajdonos Copony Ede Körmend. 120 fajta díszfenyőről szóló képes árjegyzék ingyen. (31)

Eladó 2 éves vadkörte csemete ezre 16 korona. Kulcsár Ferenc tanító Pósfá-Hegyfalú, Vas megye. (32)

Belga óriási házinyulak olcsón kaphatók Copony Edénél Körmend. (33)

Imunis homokszőlő telepemről eladó hibátlan fajtisza sima vesszők. Chasselas piros, Chasselas fehér, Chassel d'or Chassel, Ronsard, Oportó, Nagyburgundi, Pirosveltin ezre 3 frt. Muskát Piros, Muskát Lunel, Madlén, Prekokoe ezre 4 frt. Gamadrome, Passatutti, Sárga kecskecs ezre 5 frt. Kövidinka, Olaszrizling ezre 2 frt. 50 kr. Calabria száza 1 frt. Posgay Károly Szeged. (34)

Eladó alma vadcsemete II. oszt. 10, körte I. oszt. 20, II. oszt. 12 korona ezrenként. I. oszt. 8 kor. II. oszt. 5 kor. Diszbokrok, szőnyegnövények jutányos áron. Novathny Ede községi kertész Törökszentmiklós. (35)

Eladó 1 éves oszt. gyökeres Riparia portalis kitünő dús gyökézzel ezre 40 kor. II. oszt. 20 kor. úgyszintén II. oszt. sima Riparia portalis ezre 6 korona. Szabó István szőlő oltvány termelő telepén Erdőhegy u. p. Kisjenő Arad m. (36)

Eladó 1 éves 7000 drb. tengeri barack, 1000 drb. 20, 3 éves 6000 drb. Amorpha átültetett 20, 2 éves 10,000 drb. Maclura átültetett 20, 4 éves Mahonia tövek átültetett 100 drb. 50, 3 éves Thilia argentea ezüst hárs 50, 3 éves Évelő pipacs tövek 50 fill. Marcsa Jenő városi kertész, Nagykároly. (37)

Eladó lucfenyők (Picea excelsa) 15—35 cm. átültetett 100 drb. 20 K., 30—60 cm. 2-szer átültetett 100 drb. 40 K., 200—300 cm. többször átültetett 100 drb. 200—300 K. **Thuja accidentalis** 25—50 cm. átültetett 100 drb. 20 K., 40—70 cm. 2-szer átültetett 100 drb. 40 K., 140—250 cm. drbja 150—250 K. többször átültetve. Lawson ciprus (Cupressus) 15—40 cm. átültetve 100 drb. 30 K. Biztos megeredés. Árjegyzéket másfajú fenyőkről, thujákról és gyümölcsfákról bérmentve küld **Irinyi-kertész** pta. Portelek, Szatmár m. (38)

Méhrajok eladók június havában fiatal anyával. Kiváló szorgalmas faj. Súly 1 $\frac{1}{4}$ kgr. Ár bérmentve 10 korona. Cím: Ujhelyi Sándor Torhagy, Pest m. (39)

Erdei vadrózsafák kellő gyökézzel, válogatottak, sugárnövésűek, 120—240 cm. magasságban, becsomagolva és bérmentve száza 9 K. 50 fill., ezre 85 korona Militzky Pál kertészete Egerben. (40)

Öt korona 1000 drb. szőlővessző Bakar, Furmint, Kadarka, Kövidinka, Magyaraka, Rak, Olaszrizling, Vettelini, Chasselas fehér vagy piros, Kecskecs és 10 korona a Passatuti. Damer Mihálynál, Szeged. (41)

Oltóviasz hidegen folyó, drabonként 1—2 kor.-ért kapható: Varga Sándornál Túrkeve. (42)

Eladunk saját termésű első osztályú gyökeres fásoltványt, legkitünőbb bor- és csemegezőlő fajtákban, továbbá direct termő piros Delaware-vesszőt (simát és gyökerest), fajta azonosságért való felelősség mellett. Árjegyzékkel készségesen szolgál Rendes és Komlós szőlőoltványtelepe, Székelyhid, Bihar megye. (43)

Szőlővessző eladás. Szokvány nagyságú tisztított és peronosporamentes 30.000 Szlankamenka, 35.000 Kövidinka, 30.000 Olaszrizling, 30.000 Erdei makar, 20.000 Piros veltelini, 20.000 Passatutti és 10.000 vegyes csemege szőlővessző eladó. Rizling és Dinka ára 5 kor., többi fajtáé 6 kor. ezrenként. Csomagolás és vasutra szállítás 1 kor. Burger Zsigmond jegyző, Kiskúndorozsma. (44)

Keresek 10,000 darab bibor füzdugványt. Ajánlatot kér: **Titz János, Basahid** (Topolya). (45)

Eladó Zenta város gyümölcsfaiskolájában 30,000 drb vadalma 30 korona, 20,000 drb vadkörte 40 korona, 8,000 drb sajmeggy 20 korona árban ezrenként. Csemetéinkből vadbarackkal cserélünk. Megkeresések Városi kertész címre, Zenta kéretnek. (46)

Eladó mintaszépségű, erőteljes gyökerzetű szőlőfásoltvány, Ripária portális alanyon, **Ezerjő, Mézesfehér, Chasselas, Muscat-Ottonel, Olasz rizling, Zöldszilvái, Millenium**, zöld és piros **Veltelin** fajokban, I. oszt. ezre 140 kor., II. oszt. 70 kor. Kopa József tanító, Modor. (Pozsony m.) (47)

Fehér gyöngykakasokat drbonként 5 K.-ért szállít: **Kalocsa István, Gyoma.** (48)

Unghváry Sándor nagykőrösi szőlőtelepén kaphatók az alanti fajtájú igen szép 60 cm. hosszú síma vesszők. Slankamenka 1000 drb 10 kor., Erdei Kövidinka, Oporto, Beregi rózsás, Rizling, Aramon 6 kor. Muscat Ottonel 14 kor., Passatutti 10 kor., Piros chasselas, Fehér chasselas, Fontainebleau rouge, Imperial rouge 6 kor., Rosa minna di Vacca (piros kecskecsecses) 10 korona. Vegyes borfajok 5 kor., Vegyes csemege 5 kor., Gleditschia 1000 drb erősség szerint 5, 10, 15 kor. Kitünő 2 éves gyökeres vesszők 1000 drb 40 kor. Kitünő alma és ringló fajták darabja 50—80 fillér. (49)

Diófa eladó. Tiszaigar község faiskolájában 2 m. magas, puhahéjú, jó gyökerzettel, száza 80 kor. csomagolva vasútállomásra szállítva. Nagy Miklós faiskola-kezelőnél megrendelhető. (50)

Élő méheket, főképp kupos kasokban vesz; 5 kiló mézet 8 koronáért küld **Török József**, nagymételepe Öcsöd. (51)

Pergetett méz, 5 kiló fehér 8 korona, sárga 7 korona bérmentve, barackpálinka eladó **Török József** nagy méhtelepén, Öcsöd. (52)

Akácfa szőlőkarót keresek 2000 drbot megvételre. **Udvary János**, Bpest-fővámház. (53)

1. Sodronykerítés fonógépet küldök 60 K.-ért, kezelése gyermekjáték. Munkaképessége átlag 50 négyzetméter sodronykerítés naponta. **2. Sodronykerítéseket** tartó sodronyokkal ellátva felszegezésre készen minden mértékben jutányosan szállítok. **3. Gyökeres Ripária portális** I. és II. a minőségben. **4. Gleditschia és Akác** magcsemete 5—10 kor. 1000 drb csomagolva. **Sorfának alkalmas akácfa** is kapható. **5. Füzdugványok** 1000 drb 4 kor. **6. Gőzmosógépek és mángorlókról** árlapot és leírást küld: **Resch József**, Bács 20. (Bácska). (54)

Eladó francia málnatövek, óriás gyümölcsökkel 10 fill., folytontermő málnatövek 8 fill darabja. **Babós Miklósnál**, Egerbegy, (u. p. Gyéres). (55)

Eladó I. oszt. fás, gyökeres szőlőoltványok: Ripária portális, Olaszrizling, Ruhlendi ezre 200 kor, Kövér szőlő, Ezeréves, Fehér Chasselas, Piros Chasselas, Muscat Ottonel 24 kor. Csabagyöngye 60 korona száza. **Babós Miklós ny. v.** állami szőlőtelepkezelő tisztánél, Egerbegy, (u. p. Gyéres). (56)

Eladó beoltható, 2 éves almavadcsemete, száza 3 kor. II. oszt. 1 kor. Alma, körte oltványok drbja 80 fill. **Babós Miklósnál**, Egerbegy, (u. p. Gyéres). (57)

Eladó Martonoson (Bács m.) a község faiskolájából 1500 drb. átültetett igen szép gyökerzetű alma vandanc, ezre 24 kor. Megrendelések községnél. (58)

Borbás János gyümölcsfa iskojájában Jászapati megrendelhetők tavaszi szállításra oltvány gyümölcsfák alma, körte, szilva, cseresznye, meggy, kajszin és őszi barack, eper, akác, dió, nyár-, jegenyefa, dísz bokrok. birs, piszke és ribizke bokrok. Tessék árjegyzéket kérni. (59)

Szőlővessző eladás. Őszi szedésű, fajtiszta perenospora és jégverésmentes **erdei olaszrizling** piros és fehér **chasselas**, ezre 6 korona. **Kossuth Lajos medoc-noir**, vegyes csemege ezre 20 kor., gyökeresből 40 kor. Az árak tisztítatlanul, egész hosszúságban értendők. **Domján Árpád** jegyző Alsódabas, (Pest vm.) (60)

Eladó szőlővessző. 50,000 drb. őszi szedésű, fajtiszta, teljesen beérett, ép egészséges, garantált **szokványminőségű erdei (fehér bakar)** síma vessző ezrenként **6 koronáért eladó.** Csomagolás önköltségen számíttatik. **Roheim-telep Veresegyház.** (61)

Prima csomageméz 5 kiló bérmentve 7 koronáért kapható dr. Bajor Lajos méhészetétől Galgahéviz. (62)

Igen szép sorfának való Ailanthus glandulosa, biborlevelű juhar, Celtis australis, kőrisfa, Sophora japonica és zöld jávor, jutányosan kaphatók: Berky Ignácnál, Dunaföldváron. (63)

Minden gondos kerttulajdonos most rendeli azon fenyőféléket, melyeket tavasszal ültetni akar s első sorban kér árjegyzéket az **első magyar díszfenyő faiskolától**, tulajdonosa: Copony Ede, Kőrmenden. (64)

Vadrózsa, szép válogatott 140–250 cm. magas, ezre 80 kor. száza 10 kor. Zima Ferenc kertésznél Békés, III. 327. (65)

Eladók gyökeres fás szőlőoltványok kifogástalan szépségben. Kardos Józsefnél Zalaszentlászló. (66)

Kis üstön főzött kétéves végtelen finom barackpálinkát literenként 5 koronáért szállít fonott üvegben Unghváry-féle szőlőtelep Nagykörös. (67)

Gyümölcsfák, díszfák, cserjékről kívánatra bérmentve küld Gorove uradalmi kertészete Piskolt, Biharmegye. (68)

Eladó szemzéssel oltott besztercei szilva oltvány I. oszt. 60 f. II. oszt. 40 f. gyökérnemes besztercei szilva I. oszt. 40 f. II. oszt. 24 fillér, alma I. osztályu 70, körte 60 fillér, papírhéjú dió és szelidgesztenye I. oszt. 80 fillér darabja. — Szász Lajos faiskolája Nagybánya. (69)

Kitűnő félpecsenyebor 36–38 kor. ó 44–46 kor. ópecsenye 50–60 kor. asszú 70–80 kor. Kollár Vilma Cegléd. (70)

Megvételre keresek 1000 drb. egyéves diófacsemetét, 300 drb. nemes mogyorót, 500 drb. doucin és 500 drb. birsalanyt. Kastély Miklós Erdőbányán, Zemplén megye. (71)

Eladó szép fás, dűsgyökerű szőlőoltvány Ripária portális alanyon I. oszt.: Nemes kadarka, Kövidinka, Nagyburgundi, Aramon, Piros szlankamenka, Erdei fehér, Mézes fehér, Olaszrizling ezre 140 kor.; Chasselas blanc, Chasselas rouge royal, Piros gyöngy, Fehér gyöngy, Madaleine angevine, Passatutti, Muscat Ottonel ezre 160 K; Malaga fehér, Kecsecsecsü fehér és piros, Genuai zamatos, Ezeréves Magyarország száza 20 kor.; Csaba gyöngye száza 40 kor.; II. oszt. kis hibával ezre 60 kor.; zöldoltás 80 korona. Ezen fajokból kétéves oltványok is kaphatók. Lehóczky János kertész, Mezőberény. (72)

Gyümölcsfák kiszedését és szállítását megkezdtem, amelyet a leglelkiismeretesebben gyorsan és pontosan teljesítek, miután készletem meghaladja a 200.000 darabot, tehát módomban áll a legkisebb megrendelésnél is a legszebb árút szállítani minden fajból ugymint: alma I. rendű 60 fillér, II. rendű 48 fillér, III. rendű 30 fillér, csöresnye I. rendű 60 fillér, II. rendű 48 fillér, III. rendű 30 fillér, körte I. rendű 60 fillér, II. rendű 48 fillér, III. rendű 30 fillér, meggy I. rendű 60 fillér, II. rendű 48 fillér, III. rendű 30 fillér, szilva I. rendű 60 fillér, II. rendű 48 fillér, III. rendű 30 fillér, kajszibarack I. rendű 60 fillér, II. rendű 48 fillér, III. rendű 30 fillér, őszibarack I. rendű 60 fillér, II. rendű 48 fillér, III. rendű 30 fillér, papírhéjú nagygyümölcsű dió I. rendű 1 kor. 20 fill. II. rendű 90 fillér, III. rendű 65 fillér. Továbbá ajánlom málna bokraimat, amely óriási gyümölcsű és amig elnem fagy, mindig érik. 100 darab 20 korona, földi eper palánta dió nagyságú 100 darab 20 korona. Prunus mahaleb egy éves csemete I. rendű 1000 darab 16 korona, készlet 500.000 drb. Almacsemete I. rendű 1 éves 12 korona, készlet 500.000 drb. **Kalapis Pál** faiskolatulajdonos Új-Szeged, Temesvári-körút 14. (73)

Megbízható tisztaságú és csíra-**Virágmagvak**
képes gazdasági, konyhakerti és

beszerezhetők a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

Betöltendő állások és ajánkozások.

Pályázati hirdetés. Karánsebes r. t. városnál rendszeresített, élethossziglani kinevezéssel és nyugdíjjogosultsággal egybekötött városi **kertészi** állásra ezennel pályázatot hirdetek. Az állás évi járandóságai a következők: Törzsfizetés egyenlő havi előleges részletekben 800 kor Természetbeni lakás, avagy szálláspénz, egyenlő évnegyedes részletekben 240 kor. Ruhaátlány 100 kor. Továbbá négyévenként ötször ismétlődő és a nyugdíjba is beszámítandó évi 120—120 kor. korpótlék. Magánmunkálat megengedve. Miután ezen állás még eddig betöltve nem volt, a magánmunkálat utáni jövedelem ismeretlen, de 10 kerttulajdonos írásban kötelező nyilatkozatot állított ki, arra nézve, hogy az első három éven át a kinevezendő városi kertésznek legalább is 400 korona évi jövedelmet biztosítanak, illetve kertészeti munkálat ellenében fizetnek. A város lakossága magyar, román és német, minek következtében egyik nyelvnek szóban és írásban, egy második nyelvnek legalább is szóban való ismerete feltétlenül megkívántatik. Mindhárom nyelvben való jártasság előny. A kinevezendő városi kertész teljesen **önállóan** dolgozik a szükséges és rendelkezésére bocsájtandó munkásokkal. Értenie kell utcák fásításához, kerteknek készítéséhez, konyhakertészethez, üvegházi kezeléshez és virágkertészethez. Kellő intelligenciával kell bírnia ahhoz, hogy a szükséghez képest szakbavágó gyakorlati előadásokat tarthasson román avagy német nyelven. Megjegyeztetik, hogy a városban és messze környéken, virágkertész, avagy kertészet egyáltalán nincs és így ilyennek létesítésével külön jövedelemre tehet szert. Az állás a kinevezéstől számított 8 napon belül elfogalándó. Felhívom tehát mindazokat, kik ezen állásra úgy elméletileg, mint gyakorlatilag képesítve vannak és a fentebb körvonalazott teendőikben működni tudnak, képesítésüket, eddigi megfelelő gyakorlatukat, nyelvismeretüket, családi állapotukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérvényüket, **hozzám f. é. március hónap 4-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert ellenesetben a benyújtott avagy kellően fel nem szerelt kérvényeket figyelembe nem vesszük. **A polgármester.** (74)

Kertészt keresek azonnali belépésre. Fizetés: nőtlen embernek teljes ellátás és 400 kor. Nős embernek: lakás, 200 kor., 36 véka rozs, 12 véka búza, egy tehéntartás, 8 q. takarmány, 1 hold föld, 2 öl fa, 2 szekér galy fa. Járnay János Bndapest, Vas-utca 7. (75)

Gyümölcsbizományos kerestetik; a legjobban bevezetett, első helyen álló gyümölcsügynökség **Ifj. Brandstetter Lipót, Wien XVI/2. Neumayer-utca 17. szám,** provízió ellenében állandóan átvesz nagybani eladást, szállítóképes cégektől. (76)

Allást keres vincellériskolát végzett, nős 31 éves egyén, ki szőlészetben, borászatban és gyümölcsészetben jártas, 7 évi gyakorlattal bír. **Március 1-ére,** Megkeresést kér fizetés megjelölésével. **Csarnai László Mezőtúr, Spítál-utca 1325.** (77)

Kerestetik március 15-ére való belépésre nős kertész, ki a díszkert, gyümölcsös valamint konyhakert kezelését szakszerűen érti. Megkívánatik, hogy az illető **sajátkezűleg is dolgozzon,** szorgalmas és józan életű legyen. Béré egy évre 300 korona készpénz, 24 mérő gabona konvenció, szabad lakás, fűtés és 600 □-öl szántó. Jelentkezők eddigi működésükről szóló bizonyítványaikkal felszerelt levelet írjanak alábbi címre: **Mednyánszky László országgy. képviselő, Medne, u. p. Ledincróna** (78)

Szőlőmunkás vincellér, kis családú ki a tarcali m. kir. vincellériskolát gyakorlatilag végezte, beszél magyarul és románul, szíves megkereséseket kér a fizetés megjelölésével, **Tóth Sándor Békés-Csaba Szentmiklós-utca 1310. sz.** (79)

Kertész vagy vincelléri alkalmazást keres egy nős vincelléri iskolát végzett, oltványszőlők, üvegház és melegágy kezelést értő egyén, **március 1-ére „Józan“ jelige alatt.** (80)

Keresek oly kertmunkás, vagy vincellér iskolát végzett egyént, ki a szőlészet és méhészetben, különösen pedig a gyümölcsészetben hosszú gyakorlattal bír és egy helyen hosszabb ideig megelégedésre szolgált. Állás azonnal is elfoglalható. Ajánlatokat bizonyítványmásolatokkal felszerelten, valamint a fizetési feltételek közlésével „J. J.“ jelige alatt továbbit a kiadóhivatal. (81)

Alkalmazást keres. március elejére egy 34 éves nős, családtalan **szőlőkezelő.** Gyakorlott: a szőlő, pince, gyümölcsös, méhészet, tej és mezei gazdálkodásban. Ha az állás Szabolcs-, Hajdú-, Bihar megyékben lenne, útiköltség ellenében bemutatkozhat. Megkeresések **„állandó“** jeligére a kiadóban. (82)

Kertész állást keres 32 éves nőtlen, szakképzett kertész, uradalomnál, községben, vagy valamely nagyobb fürdőtelepen, étkezés nélkül, havi javadalmazással is elfogad. A kertészet összes ágait teljesen és szakszerűen érti; elsőrendű kertészekről szerzett bizonyítványokkal rendelkezik. Szíves megkereséseket kér: **Vagyora Ferenc műkertész, Szeged, Újszegedi postafiók.** (83)